

Upravništvo: Ljubljana, Knafjeva 5
— Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
Inseratni oddetek: Ljubljana, Selenburgova ul. — Tel. 3492 in 3392
Podružnica Maribor: Grajski trg št. 7.
Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica 2.
Telefon št. 190.
Računi pri pošti ček. zavodila Ljubljana št. 17.749.

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno 25 din.
Za inozemstvo 40 din.

Uredništvo:
Ljubljana, Knafjeva ulica 5, telefon 3122, 3123, 3124, 3125, 3126; Maribor, Grajski trg št. 7, telefon št. 2455; Celje, Sirosmayerjeva ulica št. 1, telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo.

JUTRO

Temelji balkanskega miru

S kratkim, a jasnim zaključnim sporočilom za javnost se stalni svet Balkanske zveze zaključil svoje letošnje redno letno zasedanje v Beogradu. S svojimi sklepi, izraženimi v obliki, od vsega začetka napovedani, ni nikogar presenetil. Odražje, v katerem se je sestel, je bilo za pretres kočljivih vprašanj, ki so bila na dnevnem redu, navzlic sedanjim vojni vihuri zelo ugodno; tudi med zasedanjem samim se niso pojavile nikakršne nove motnje. Že vsi dosedajni odmevi beograjske konference kažejo da so v vseh diplomatskih središčih pravilno vrednotili iskrena prizadevanja predstavnikov štirih balkanskih držav združenih v Balkanski zvezi, da se z nje, prav z nje, ničemer ne moti dobromarnih razpoloženj, ki so spremljala beograjska posvetovanja. Z zadovoljstvom lahko brezbeležimo skoro edinstveni povojni primer, da so ob tako važnem posvetovanju namenjenem proučitvi izredno kočljivih vprašanj v današnjem mednarodnem položaju, izostale običajne intrige, ki so doslej skoro vedno spremljale razgovore državnikov na izpostavljenih evropskih področjih.

Gotovo se v tem zrcali čut večje odgovornosti, ki ga v razvoju nove evropske vojne kažejo vsi glavni činitelji evropske politike, toda kdor je kot opazovalec od blizu zasledoval potek beograjskih razgovorov, se navzlic upoštevanju te važne zunanje okolnosti ni mogel ubraniti vtisu, da je končno vendarle predvsem zasluga zbranih balkanskih državnikov samih, ako se beograjski sestanek ni z nobene strani izrabil za predmet diplomatskih intrig. Diplomatski predstavniki članic Balkanske zveze so se v svojih napornih posvetovanjih o perehiti vprašanih naslanjali samo na pozitivne elemente, prizadevajoč si, da še bolj povežejo vse kar spaja od njih zastopane države ter Balkansko zvezo in vsako njeno članico z onimi izven nje. V tej posrečeni temeljni zasnovi njihove letošnje konference smemo iskati glavni razlog ne le za tako uspešen potek posvetovanja, kakor se ta zrcali v zaključnem komuniqueju, temveč tudi za tako ugoden odmev beograjskih sklepov v vsej svetovni javnosti, kakor se odraža v vsem evropskem tisku.

Še tik pred konferenco smo čitali informativne opise o različnem mednarodnem položaju vsake izmed članic Balkanske zveze zase. V njih je bilo mnogo realne presoje, ki odgovarja dejanskemu položaju, kakor ga ocenjujejo tudi v krogih Balkanske zveze same. Položaj Jugoslavije je na primer gotovo v marsičem drugačen od položaja Turčije, kakor se tudi položaj Rumunije v mnogem razlikuje od položaja drugih zaveznic v Balkanski zvezi. Ne gre tu le za vprašanje formalnih povezanosti vsake izmed teh držav zase z izvenbalkanskimi činitelji ali pa za vprašanja njih odnošajeve do sosedov, temveč sploh za njih geopolitični položaj ter večjo ali manjšo neposredno povezanost z razvojem sedanjega oboroženega konflikta v Evropi. Navzlic temu so vse štiri države v popolni medsebojni uravnoveščenosti glede skupnih interesov tudi v Beogradu nadaljevale pot, ki so jo začele hoditi že pred šestimi leti v drugačnih zunanjih okoliščinah. Navzlic razlikam v njih položajih navzven so torej ostale zveste same sebi. Izraz te zvestobe je predvsem sklep o podaljšanju balkanskega pakta za nadaljnjih sedem let.

Zavedajoč se novih, širših potreb, ki izvirajo iz današnjega položaja, so članice Balkanske zveze, kakor še nikdar doslej, prav v Beogradu tesno povezale svoja prizadevanja v okviru balkanskega pakta z enakimi prizadevanji vsega balkanskega in podunavskega prostora. Tudi na tem širšem področju so poudarile predvsem skupne interese, ki izvirajo iz enakih ali podobnih položajev nevtralnosti in sedanjem konfliktu in iz skupnih prizadevanj za ohranitev miru. Obzirnost od vseh mogočih odtenkov v trenutnih položajih držav na evropskem jugovzhodu je bila celo v teh dveh skupnih osnovah tolikšna, da se je na primer zaključni komunique konferenci izognil izrazu nevtralnost, ki se, kakor znano, lahko različno tolmači. S tem je stalni svet Balkanske zveze še posebno močno podčrtal svoje popolno ravnovesje med obema vojnima taboroma. Zato se ne smemo čuditi, ako je odmev beograjske sestanke v obeh taborih enako ugoden.

Svojo miroljubno politiko in politiko popolnega ravnovesja glede na izvenbalkanske činitelje so države Balkanske zveze poudarile tudi s tem, da so iz svojih računov izločile ustanavljanje kakršnihkoli novih blokov, ki bi se mogli v sedanjem mednarodnem položaju napačno tolmačiti, da so naperjeni proti silam izven Balkana in Podunavja. Morebitnemu razširjenemu balkansko-podunavskemu sporazumu so

Nemško posredovanje v finskem sporu

Nemška poslanika v Moskvi in Helsinkih prispela v Berlin — Nemški interes, da se vojna na Finskem čimprej konča — Nemška taktika napram Sovjetski uniji

Stockholm, 6. febr. j. (Havas) Berlinski dopisnik švedskega lista »Dagens Nyheter« poroča, da bo imel v teku tega tedna nemški zunanji minister Ribbentrop važno konferenco z nemškim poslanikom v Helsinkih von Blücherjem ter nemškim poslanikom v Moskvi von Schulenburgom. Oba poslanika sta že prispela v Berlin. Dopisnik švedskega lista pripominja, da se bo na konferenci razpravljalo v prvi vrsti o možnostih, kako naj bi se s posredovanjem Nemčije čimprej končala vojna na Finskem. Nemčija namerava, kakor pravi švedski list v svoji informaciji, zaenkra za vsako ceno ostati izven konflikta na Finskem, bo pa skušala najti neko rešitev, kako bi mogla zaradi svoje pogodbe, ki jo ima s Sovjetsko unijo, urediti tranzit vojnega materiala preko svojega teritorija na Finsko.

Na konferenci se bodo razen tega obravnavala tudi vprašanja nemških priseljencev iz vzhodnih držav ter vprašanje nemških prostovoljcev na Finskem.

Amsterdam, 6. febr. j. (Havas) Dejstvo, da se istočasno nahajata v Berlinu nemški poslanik v Helsinkih in nemški poslanik v Moskvi, je vzbudilo v berlinskih političnih krogih izredno pozornost ter je zlasti podnetilo zanimanje za stališče Nemčije do spora na Finskem. Tuji politični opazovalci opozarjajo v tej zvezi zlasti na presenetljivo stališče, ki so ga ob tej priliki zavzeli nemški tisk in nemška oblastva. Tuji opazovalci pravijo, da se Nemčija po eni strani kaže kot odločna zagovornica Finske, dočim skuša na drugi strani kolikor mogoče mnogo doseči od Sovjetske unije. Prvo njeno stališče dokazuje ne samo imenovanje novih nemških konzulov na Finskem po izbruhu rusko-finske vojne, marveč zadnji čas posebno še pisanje nemškega časopisa, ki zelo obširno govori o sovjetskih neuspehih ter o ugodni poziciji Fincev na bojiščih. V priilogi Fincem nemško časopisno zadnje dni ne štedi za laskavimi besedami. Tako n. pr. je napisal te dni »Westdeutscher Beobachter«: Ako bi se sovjetom tudi posrečilo presekati Finsko na črti Suomosalmi —

Uleaborg v dva dela, bi s tem finški odpor še nikakor ne bil smrtno zadet. Ta partaiznost Nemčije je baje v neposredni zvezi s poživljeno publicistično aktivnostjo nemškega protiboljševiškega ideologa Alfreda Rosenberga, ki je imel zadnji čas že več protiboljševiških govorov in je včeraj ponovno govoril pred političnimi vzgojitelji nacionalno-socialistične stranke. Tuji politični opazovalci pravijo, da se Nemčija na ta način napram Sovjetski uniji poslužuje sistema toplih in mrzlih tušev, s katerimi si obeta pripraviti merodajne sovjetske činitele do tega, da bodo pospešili mobilizacijo vseh svojih gospodarskih virov, ki so Nemčiji potrebni za dosego njenih ciljev.

Nemci ne vidijo možnosti za posredovanje

Berlin, 6. febr. s. (Associated Press). Kakor se izve, sta bila nemška poslanika v Moskvi in Helsinkih klicana v Berlin v zvezi z možnostjo nemškega posredovanja v sovjetsko-finskem sporu. Na podlagi konferenc z obema poslanikoma pa so izjavljali danes v merodajnih nemških krogih, da ne vidijo nobene možnosti za posredovanje.

»Paris Soir« je poročal, da namerava nemška vlada predlagati na Finskem plebiscit, v katerem naj bi se prebivalstvo odločilo za vlado v Helsinkih ali pa v Terijokiju.

Moskva in zapadni velesili

Riga, 6. febr. br. V zadnjem času so se v tujni razširile vesti, da namerava Sovjetska Rusija prekiniti diplomatske stike z zapadnimi velesilama. V Moskvi so bile danes te vesti odločno demantirane.

Sovjetsko-nemški železniški sporazum

Berlin, 6. febr. br. Danes je bil tu podpisan sovjetsko-nemški sporazum o železniškem prometu med obema državama. Sporazum določa tudi nove tarife za posamezne vrste blaga.

Boji na Karelski ožini

Sovjetski napadi zopet zbujaajo na ostrini, pričakovati pa je novih navalov

Oslo, 6. febr. j. (Norske T. B.) Sovjetski napadi na utrjeno črto na Karelski ožini pri Summi in jezera Muola so bili včeraj manj siloviti, kakor prejšnje tri dni in so jih finske čete z lahkoto odbile. Predvsem je zaradi neugodnega vremena v manjši meri pri sovjetskih napadih sodelovalo tudi letalstvo. Sovjetske čete so skušale izkoristiti pritisk svoje ofenzive in pomakniti svoje utrjene črte bliže srednjim postojankam Mannerheimove obrambne črte, kar jim pa zaradi močnega obstreljevanja finske artilerije ni uspelo. Aktivnost sovjetske artilerije so skušali Finci kompenzirati s svojim topovskim ognjem, ki je včeraj trajal ves dan.

Vesti, da je bila obkoljena 18 sovjetskih divizija, se ne potrjuje. Na frontnem odseku pri Kiteľa so izvedle sovjetske čete več napadov na finske postojanke, toda teh napadov ni smatrali za pričetek nove ofenzive na tem sektorju, marveč so si sovjetske čete skušale samo popraviti svoj položaj, ki je bil na tem odseku precej težaven.

Opazje se koncentracija novih sovjetskih čet na vzhodni obali Ladoškega jezera. Čete bodo verjetno izvršile napad na finske otoke v Ladoškem jezeru, ki so prej ko slej v finski posesti in povzročata finsko topovsko obstreljevanje s teh postojank Rusom velike neprivlake. Na otoke je bilo izvršenih že nekaj napadov po zamrznjenem jezeru in iz zraka, vendar doslej brez uspeha.

S frontnega odseka pri Salli poročajo o nekoliko povečani aktivnosti izvidniških čet na obeh straneh.

Sovjetsko letalstvo je bilo včeraj bolj aktivno samo na severu, kjer je bilo med drugim bombardirano tudi mesto Kajaani ter več manjših krajev in posameznih vojaških objektov. V središču Finske ni bilo večjih napadov. Večje število sovjetskih bombnikov je napadlo tudi razne kraje v severnem delu Botniškega zaliva.

Finsko vojno poročilo

Helsinki, 6. febr. br. Vrhovno poveljstvo finske vojske je danes popoldne objavilo naslednje vojno poročilo:

Na kopnem: Na Karelski ožini so sovjetske čete včeraj izvršile srđite napade na področju med Kiantajärviem in Summo Sovjetsko topništvo je izvršilo priprave za napade z obstreljevanjem, ki je trajalo nekaj ur. Pri napadih so Rusi uporabili preko sto tankov. Napadi so trajali včeraj ves dan, a proti večeru so bili dokončno odbiti. Rusi so imeli velike izgube, med drugim so izgubili tudi 22 tankov. Severovzhodno od Ladoškega jezera so sovjetske čete izvršile napade v smeri proti Pitkärantiju in obalnimi finskim postojankam. Tudi ti napadi so bili odbiti in je padlo na stotine sovjetskih vojakov. Mnogo manjši so bili sovjetski napadi na finske postojanke pri Lieksi in Kuhmu. Tudi ti napadi so se izjalovili.

Na morju: Nikakih važnejših dogodkov. V zraku: V noči od 4. na 5. februarja so finska letala uspešno napadla taborišča sovjetskih čet, ki so jih izdajali taborni ognji. Včeraj so bila finska letala na izvidniških poletih, a napadla so tudi sovjetske čete, ki so se na nekaterih krajih koncentrirale, ali so bile na pohodih. Sovjetsko letalstvo je na frontnem področju razvil malo delovanja. Opaženih je bilo nekaj sovjetskih eskadril le nad Karelsko ožino. V notranji Finski so sovjetska letala napadla Kaajani in Kasube. Pri teh napadih sta bila dva civilista ubita, nekaj pa jih je bilo ranjenih. V severni Finski so sovjetska letala spustila v okolici Rovaniemija nekaj skakalcev s padali, ki so imeli pri sebi velike količine dinamita. Finski oddelki so se takoj zapletli z njimi v borbo in jih vse do zadnjega postrelili. Včeraj so bila nad Finsko po doseganih podatkih sestreljena štiri sovjetska letala.

Moskovski komuniké

Moskva, 6. febr. AA. (Tas). Sporočilo generalnega štaba leningrajskega vojnega poveljstva dne 5. februarja se glasi: Izvidniško udejstvovanje ter tu pa tam artilerijski ogenj. V pokrajini severno od Ladoškega jezera se nadaljujejo spopadi med pehotnimi enicami. Sovjetsko letalstvo je izvršilo več izvidniških poletov.

Podunavja, temveč so trdno odločene, »da ostanje združene v krogu sporazuma, ki izvaja samo svoje lastne cilje in ni naperjen proti nikomur, ter da skupno skrbe za ohranitev pravice vsake članice do neodvisnosti in nacionalnega ozemlja«, kakor čitamo v tretjem sklepu komunikéja. Nevtralnost v sedanjem evropskem sporu kot potrditev skupne volje, da se Balkan obvaruje pred vojno, zavest širše balkansko-podunavske skupnosti na tej osnovi, toda istočasno budna straža v nadaljnjem razvoju, to so trije najpomembnejši rezultati beograjskih posvetovanj. To so tudi trije temelji balkanskega miru. Ugodni odmev beograjskih sklepov v svetu samo povečuje njih splošni pomen v sedanjem mednarodnem položaju.

Moskva, 6. febr. AA. (Reuter). Sovjetski službeni list je objavil danes obširen seznam vojakov, ki se bore proti Fincem in katerim je vlada izkazala priznanje ter jim dala tudi nagrade. V seznamu je tudi pet vojakov, ki so dobili priznanje »Junačkov sovjetske zveze«. Odlikovanih je bilo 230 častnikov in vojakov z raznimi priznanji in redi za »Junaštvo, ki so ga pokazali v bojih s Finci«.

Švedi za nujno pomoč

Oslo, 6. febr. br. Švedski listi se vedno bolj obširno bavijo z vprašanjem, kako bi se dalo Finski uspešno pomagati, da se prepreči njen poraz. Večina listov naglašja, da so finske čete že skrajno utrujene in da je dolžnost Švedske, da pošlje Finski na pomoč čim več prostovoljcev. Finski delavci, ki so zaposleni pri utrdbeni delih, bi se lahko zamenjali s švedskimi delavci, tako da bi mogli finski delavci oditi na fronto. Če pa Švedska zaradi čuvanja svoje nevtralnosti zapre svoje me-

je in ne dopusti prehoda tujih čet, ki bi šle na pomoč Finski, potem je Švedska dolžna, da sama priskoči Finski na pomoč.

Proga Černovice—Lvov na ruski širini

Budimpešta, 6. febr. s. (Havas). Svojniti tukašnji listi poročajo, da so Rusi pričeli spreminjati sedaj tudi široko železniško progo Černovice — Lvov na večjo rusko širino. S tem bo zmanjšana možnost izvoza rumunskega blaga v Nemčijo.

Egipt ne bo priznal Sovjetske unije

Kairo, 6. febr. s. (Havas). Ministrski predsednik Ali Maher paša je izjavil v parlamentu na neko interpelacijo, da vlada v sedanjem položaju ne namerava priznati Sovjetske Rusije. Interpelacija je zahtevala, da naj bi se to zgodilo v zameno za gospodarske koncesije.

Pogajanja Rumunije z Madžarsko in Bolgarijo

Nadaljnje italijanske sodbe in informacije o beograjski konferenci — „Balkanski smodnik se ni vnel“

Milan, 6. febr. z. »Popolo d'Italia« piše, da balkanska konferenca v Beogradu ni rodila nikakih senzacionalnih rezultatov. Pozitivna stran te konference je v podaljšanju balkanskega pakta in v novi potrditvi nevtralnosti balkanskih držav. »Corriere della Sera« govori o neuspelem poizkusu zapadnih velesil, da bi razširile bojšče na jugovzhod Evrope. Balkanski smodnik se tokrat ni vnel. Politika Italije je omogočila balkanskim državam, da so se uspešno uprle pritisku vojskujočih se držav. Liza izraža upanje, da se bodo dokončno uredili odnošaji balkanskih držav do sosednjih držav, pri čemer pa naglašja, da sedaj ni čas, da bi se revizionistične zahteve uveljavile s silo. »Stampa« piše, da bi bilo v interesu okrepitve nevtralnosti Balkana in miru v jugovzhodni Evropi želeli, da bi čimprej prišlo do sporazuma z Madžarsko in Bolgarijo.

»Giornale d'Italia« objavlja izjavo neke visoke rumunske osebnosti, ki pravi, da bo rumunska vlada v najkrajšem času predlagala Madžarski in Bolgariji direktna pogajanja za proučitev in ureditev vseh spornih vprašanj. Rumunija bo pri tem postopala do skrajnosti konciliantno in bo ponudila maksimalne koncesije. Rumunska vlada je prepričana, da bo ta korak Rumunije naletel na razumevanje tako v Rimu, kakor v Budimpešti in Sofiji.

Saradzoglu pri kralju Borisu

Sofija, 6. febr. j. (Havas) Danes je prišel semkaj turški zunanji minister Saradzoglu, ki je ostal v bolgarski prestolnici vse današnji dan. Turškega državnika je sprejel na kolodvoru predsednik bolgarske vlade Kjosivanov. K sprejemu so se zbrali tudi zastopniki poslanstva vseh drugih balkanskih držav in navzočena sta bila tudi zastopnika francoskega in angleškega poslanstva v Sofiji.

Kmalu po prihodu je bil Saradzoglu sprejet v avdienti pri kralju Borisu, opoldne pa je priredil gostu na čast kosilo ministrski predsednik Kjosivanov. Bolgarski listi pripisujejo obisku turškega zunanjega ministra velik pomen in naglašajo prijateljstvo med Turčijo in Bolgarijo.

V Budimpešti niso zadovoljni

Budimpešta, 6. febr. o. Današnji »Pester Lloyd« je objavil inspiriran uvodnik o stališču Madžarske do zaključkov konference stalnega sveta Balkanske zveze in Rumunije. Iste članek je objavilo tudi madžarsko vladno glasilo »Magyar Ország«. Uvodnik opozarja, da balkanske države vztrajajo na ohranitvi sedanjega stanja, s čemer pa se Madžarska ne more zadovoljiti, ker živita samo v Rumuniji dva milijona Madžarov. Sporazum med Madžarsko in Rumunijo je mogoč, če se Rumuniji dovolje z onim življenjskim prostorom, na katerem imajo dejansko večino. Madžarska se zaveda sedanjega položaja v Evropi in noče povzročiti nikake katastrofe, toda to njeno stališče se ne sme smatrati za znamenje njene slabosti. Madžarska se ne bo nikoli odrekla svojim zahtevam.

Mnenje vodilnega angleškega lista

London, 6. febr. AA (Havas). Po vesteh, ki prihajajo z Balkanskega polotoka tudi po komentarjih dobro obveščenih zaveznikiših in nevtralnih krogov, pravi »Times«: »Potrjuje se vtis, da je konferenca v Beogradu rodila izredno srečne uspehe.« — Ta veliki konservativni list smatra, da so se odnošaji med Bolgarijo in državami Balkanske zveze znatno zboljšali ter da bodo vsi poskusi, da se odstrani solidarnost Balkanske zveze, obsoljeni na neuspeh. Treba se je spomniti na to, — pravi dalje list — da mora rumunska vlada upoštevati razen bolgarskih zahtev tudi madžarske. Zdi se, da je po obisku grofa Czakyja pri grofu Clanu v Benetkah madžarska vlada sprejela pomemben sklep, da odloži svoje teritorialne zahteve do Rumunije do konca vojne. Italijanska diplomacija je tako pomagala ohraniti mir na Balkanu.

Okrepljen položaj Italije

Rim, 6. februarja. AA. Diplomatični urednik agencije Stefani piše: Sestanek balkanskega sporazuma se je končal brez senzacionalnih rezultatov. To je bilo tudi predvideno. Pozitivna stran zasedanja je obnovitev Balkanskega sporazuma in potrditev skupne volje, da se Balkan obvaruje pred vojno. Kar se tiče drugih vprašanj, ohrani

Zatem »Times« piše o zboljšanju odnošajev med Bolgarijo in državami Balkanske zveze ter omenja tudi razgovore, ki so jih turški državnik v zadnjem času imel z dr. Kjosivanovim. Uspeh teh razgovorov je zdaj očividno. O tem pričajo izjave v govoru jugoslovenskega in rumunskega zunanjega ministra.

Snovanje posebnega črnomoškega pakta

Stvorile naj bi ga Turčija, Bolgarija in Rumunija

Basel, 6. febr. z. Balkanski poročevalec »Basler Nachrichten« doznava, da turški zunanji minister Saradzoglu ob priliki svojega današnjega bivanja v Sofiji na povratku iz Beograda bolgarskemu ministrskemu predsedniku Kjosivanovu ni poročal samo o rezultatih beograjskega sestanka Balkanske zveze, marveč da je ta razgovor imel tudi še drug, dalekosežnejši namen. Saradzoglu je ob tej priliki razvil svoj načrt za sklenitev posebnega črnomoškega pakta. Pri tem paktu, ki bi bil docela neodvisen od Balkanske zveze, naj bi sodelovale Rumunija, Bolgarija in Turčija, ki so neposredno zainteresirane, razen tega pa naj bi se povabila k sodelovanju tudi Grčija, ki ima prav tako velik interes na neoviranem dostopu do Črnega morja. Saradzoglu je o svojem načrtu informiral tudi v Beogradu zbrane državnike.

Bukarešta, 6. febr. br. z. (United Press). V tukašnjih dobro poučenih krogih se za-trjuje, da je sedaj ponovno na dnevnem redu načrt za sklenitev posebnega črnomoškega pakta. Pri tem paktu bi sodelovale Turčija, Bolgarija in Rumunija ter naj bi tvoril branki proti prodiranju Sovjetske Rusije na Balkan. Ceravno ne nameravata niti Bolgarija, niti Rumunija zavzeti neprijateljskega stališča napram Sovjetski Rusiji in čeravno se zaenkraj ne bota napada s te strani, ker je Sovjetska Rusija preveč zaposlena v vojni na Finskem, vendar smatrajo, da bi ta pakt predstavljal novo jamstvo varnosti in miru na Balkanu. Edina ovira za sklenitev pakta so teritorialne zahteve Bolgarije napram Rumuniji, toda v Bukarešti upajo, da se bodo dale te ovire z obojestrano dobro voljo odstraniti.

Nov mirovni predlog?

Skandinavske vesti o Goeringovem mirovnem načrtu, ki jih pa v Berlinu ne potrjujejo

Kodanj, 6. febr. s. (United Press) »Ex-trabladet« poroča iz Stockholma, da je maršal Göring izdelal s pritrdilom kancelarja Hitlerja mirovni predlog, ki bo obsegal sledečih šest točk:

1. Nobena vojujoča stranka ne zahteva reparacij.
2. Ureditev ekonomskih vprašanj.
3. Nemčija obdrži suvetske pokrajine.
4. Nemčija priznava na Poljskem meje, ki so obstajale pred versajsko mirovno pogodbo.
5. V Avstriji se izvede plebiscit pod kontrolo Nemčije, Francije in Anglije.
6. Nemčija dobi jamstvo, da ne bo na Češkoslovaškem in Poljskem ustanovljen protinemški režim.

Ta predlog naj bi po želji nemške vlade stavlila neka nevtralna država na bližnjem zasedanju gospodarskega odbora Društva narodov, ki se bo te dni sestala.

V Londonu izjavljajo, da so vesti o takem predlogu nemških uradnih krogov malo verjetne. Tudi v Berlinu ga ne potrjujejo, v skandinavskih državah pa so govorce o predlogu močno razširjene.

Avenolovi sestanki v Haagu

Haag, 6. febr. s. (United Press). Generalni tajnik Društva narodov Avenol je danes konfiriral naprej s holandskim ministrskim predsednikom de Geerom, nato pa z zunanjim ministrom van Kleffensom. Vsebino njihovih razgovorov drže v tajnosti, domnevajo pa, da gre za pripravu zasedanja gospodarsko-socialnega odbora Društva narodov, ki se te dni sestane. V tem odboru so zastopane Francija, Anglija, Argentina, Turčija, Švica, Norveška, Belgija, Holandska, Avstralija in Portugalska. Mislijo, da bo odbor razpravljal o organizaciji svetovnega gospodarskega miru in proučeval osnove trajnega miru na gospodarski osnovi, zlasti pa vprašanja kolonij in surovin. Mislijo, da bo imel holandski delegat pooblastilo, da govori tudi v imenu Nemčije in Japonske.

Gospodarske moči vojujočih se taborov

Društvo narodov o virih gospodarskih surovin ter pridelku živil v vseh državah na svetu

Zeneva, 6. febr. j. (Havas) Gospodarski odbor Društva narodov je objavil obsežne podatke o virih gospodarskih surovin ter pridelku živil v vseh državah sveta. Ta dokument Društva narodov, ki nosi naslov »Zaloge živil in industrijskih surovin« predstavlja doslej najpopolnejšo statistiko o svetovni proizvodnji ter omogoča zelo poučne primerjave o gospodarskih silah Anglije, Francije in Zedinjenih držav na eni ter Nemčije in Sovjetskih držav na drugi strani. Primerjave izpadejo popolnoma v korist treh demokratskih držav. Podatki Društva narodov kažejo, da Nemčija nima mineralnega olja, bakra, bombaža, volne,

kavčuka, niklja, žvepla, molibdena, vanadija in bauksita, ki jih zaradi blokade ne bo mogla več nabavljati, čim bodo njene sedanje zaloge izčrpane. Iz teh podatkov pa je jasno razviden tudi izredno ugoden položaj Zedinjenih držav. Diplomatski krogi poudarjajo, da je prišlo Društvo narodov s temi gospodarskimi dokumenti, ki so nedvomno najizčrpnjši in najbolj zanesljivi med vsemi, s katerimi so se doslej obravnavali slični problemi, pripravljati pot, po kateri se bodo na posebnih konferencah po končani vojni obravnavali problemi pravične razdelitve gospodarskih dobrin.

Konferenca zavezniških generalnih štabov

Na francoski fronti onemogoča odjuga vsako aktivnost

Pariz, 6. febr. br. Šele danes se je izvedelo, da je bila v okviru večerjšnjega zasedanja vrhovnega vojnega sveta tudi konferenca generalnih štabov Velike Britanije in Francije, ki je trajala tri ure. O čem so razpravljali na konferenci, ni bilo moč govoriti niti zvedeti.

Pariz, 6. febr. j. (Havas) V pariških diplomatskih krogih izražajo izredno zadovoljnost nad večeršnjim zasedanjem francosko-angleškega vrhovnega vojnega sveta ter naglašajo, da se je v vseh vprašanih, ki so bila v razpravi dosegla tako popolna soglasnost v naziranjih, kakor bi bila sicer verjetna samo med člani vlade ene same države. Nadalje opozarjajo v diplomatskih krogih na okoliščino, da so bile vse dosedanje seje vrhovnega vojnega sveta obeh zavezniških držav v neposredni zvezi z važnimi dogodki, vojaškega značaja, kakor so bili n. pr. prihod prvih angleških čet na bojišče v Franciji, ustvaritev obširne francosko-angleške enotne gospodarske organizacije ter odločitev obeh vlad, da pomagata Finski.

Včerajšnjemu zasedanju vrhovnega vojnega sveta pripisujejo v pariških diplomatskih krogih enako veliko važnost zaradi pojačene sovjetske aktivnosti na Finskem, kjer se Sovjetska unija trudi, da bi dosegla odločilne uspehe. Prav tako omešajo v teh krogih zatišje na zapadni fronti, ki je pa zgolj prehodnega značaja. O resnosti položaja pričajo po njih mnenju nedvomno posvetovanja med vrhovnimi poveljniki zavezniških vojsk na kopnem, na morju in v zraku, ki so se sestali k posebnim konferenca in odmoru med dopoldanskim in popoldanskim zasedanjem vrhovnega vojnega sveta. Slednje naglašajo francoski diplomatski krogi, da so tvorili eno glavnih točk zasedanja važni problemi oskrbovanja z vojnimi materialom.

London, 6. febr. AA. (Havas) »Times« piše o večeršnjem sestanku vrhovnega vojnega sveta in poudarja, da so na tem sestanku razpravljali tudi o možnosti, kako bi se dala pomoč Finski. V zadnjih 6 tednih, od poslednjega sestanka vrhovnega vojnega sveta, se je položaj na Finskem zelo poslabšal in je Finska poslala nove prošnje za pomoč. Sovjeti so postrli svoje napade na kopnem in v zraku. Velika Britanija in Francija sta meseca decembra za časa zasedanja sveta Društva narodov, sprejeli sklep, da je treba Finski pomagati. Oni sta tudi držali svojo besedo. »Daily Mail« poudarja v svojem komentarju, da bo v kratkem prišel dan, ko bodo obrambe sile Finske izčrpane. Finska potrebuje predvsem lovskih letal. Velika Britanija in druge države so že poslale letala na Finsko.

Nemško in francosko vojno poročilo

Berlin, 6. febr. br. Davi objavljeno vojno poročilo vrhovnega poveljnika nemške vojske pravi: Nikakih posebnih dogodkov. Pariz, 6. febr. br. Vrhovno poveljništvo francoske vojske je davi objavilo 311. vojno poročilo: Nič omebe vrednega.

Najmirnejši dan na fronti

Pariz, 6. febr. j. (Havas) Komunikacije francoskega generalnega štaba pravi, da včeraj na fronti ni bilo nobenih pomembnejših dogodkov. Vojaški opazovalci na najbližjih frontih pravijo, da od početka sedanje vojne na zapadni fronti še ni bilo tako mirnega dneva, kakor včeraj. Na vsem frontnem območju je nastopila odjuga. Gosta megla na kopnem, nizki oblaki

svetlobe in prvi vrsti stotičju potokov in gospodarskih vprašanj držav srednje in Vzhodne Evrope.

Italijanski vrhovni obrambni svet

Rim, 6. febr. AA. Prihodnji četrtek se bo sestal pod Mussolinijevim predsedstvom vrhovni odbor za narodno obrambo, ki ima nalogo pripraviti ureditev vseh organizacijskih vprašanj, ki bi lahko nastala v primeru vojne. Zaradi tega so v odboru zastopani predstavniki vojne sile, finance, industrije in tehnike. Prihodnje seje se bodo udeležili tudi ministri in državni podtajniki, glavni štab admiraltete, vođe osebnoji vojske in letalstva, šef glavnega generalnega štaba ter ostali šefi generalnih štabov raznih vrst orožja.

Japonski uspehi proti Kitajcem

Singhaj, 6. febr. br. Po vesteh agencije Domej so Japonci dosegli nove uspehe proti Kitajcem v južnih in severnih pokrajinah. Tako je na jugu motoriziranim oddelkom Japoncev uspelo obkoliti pri Pinguanu 50.000 Kitajcev. Vesti iz kitajskih virov same pravijo, da so Kitajci izgubili tem okrog 2.000 mož. V pokrajini Juan so Japonci zavzeli mesto Lingho. Japonska vojska hoče očitno sedaj presekat avtomobilsko cesto, ki je speljana iz Čungkinga proti severozapadu v Sovjetsko Rusijo, na jugu pa železniško progo v Indokino.

Priprave za predsedniške volitve v USA

Washington, 6. febr. br. Demokratska stranka je danes razglasila, da bo njen kongres v kratkem v Chicago. Na kongresu bo določen kandidat za novega predsednika Zedinjenih držav. Kakor je znano, se je prezident Roosevelt odločil za to, da prepusti demokratski stranki, da ona določi kandidata za novega predsednika in da ne bo iz lastne iniciative v tretje postavil svoje kandidature.

Irski teroristi zopet na delu

London, 6. febr. s. (Reuter). Dva irska terorista, ki sta bila svoj čas obsojena zaradi atentatov na smrt, bosta jutri zjutraj v Birminghamu obesena. Prošnja za pomilostitev je bila odklonjena.

London, 6. febr. j. (Reuter). Danes dopoldne so bile v Angliji štiri eksplozije, ki jih je treba pripisati na račun terorističnih dejanj pristavev irske republikanske vojske. Zgodaj dopoldne sta na londonskem kolodvoru Euston nastali dve močni eksploziji v postnih vrelah. Pri prvi eksploziji je bil ranjen neki postni uradnik, ki je na kolodvoru skladal iz postnega vagona vreče. Postni voz je bil pri tem precej močno poškodovan. Druga eksplozija se je pripetila ko so postne vreče prekladali iz prvega vagona v postni voz drugega vlaka, namenjenega v Birmingham. Dva delavca sta bila pri tem nevarno ranjena na obeh. Tretja eksplozija se je pripetila nekaj ur kasneje v centralnem postnem uradu v Birminghamu, kjer je postnemu uradniku, ki je razdeljeval pošto, eksploziviral v roki neki postni paket. Uradnik je bil pri tem lažje ranjen. Četrta eksplozija je bila v postnem uradu v Manchesteru skoraj istočasno, kakor na pošti v Birminghamu. Žrtve v tem primeru ni bilo nobene.

Kakor je ugotovila preiskava, so v vseh štirih primerih zakrivilo eksplozije kovinske steklenke, v katerih je bila komprimirana neka zelo eksplozivna plinasta zmes. Kovinske steklenke so bile spravljene v posebnih skatlah, da so bile na zunanji videti kot normalno pakirani poštni zaviti.

Žrtve min in torpedov

London, 6. febr. s. (Reuter) Angleška admiralteta je objavila danes podatke o žrtvah pomorske vojne v tednu od 28. januarja do 4. februarja. V tem času je bilo potopljenih skupno 14 ladij z 42.600 tonami. Osem je bilo angleških s 25.000 tonami, ostale pa nevtralne. Skupno z izgubami tedna od 21. do vključno 27. januarja je terjala trolej pomorska vojna v 14 dneh 72.000 ton ladij. To je še vedno mnogo manj nego navajajo uradni nemški podatki, ki so dokazovali, da je bilo do konca januarja v 14 dneh potopljenih za 200.000 ton angleških ladij.

London, 6. februarja. AA. (Reuter) Na Severnem morju je zadela angleška ladja »Portelet« ob mino ter se potopila. Imela je 1064 ton. Pri eksploziji sta našla smrt dva člana posadke, ostalih devet pa se je izkrcalo v neki laki ob vzhodni nizozemski obali. Kapetan potopljene ladje je izjavil, da je bil z ostalimi člani posadke okoli dve uri v rešilnem čolnu. Rešila jih je neka fiska ladja.

London, 6. febr. j. (Reuter) Tovorni parnik paroplovne družbe Canadian Pacific »Beaverburn«, ki je bil torpediran ob vzhodni angleški obali, je bil eden izmed petorice najnovjših in najmodernejših tovornih parnikov te največje kanadske paroplovne družbe. Parnik je bil urejen v

Vojaške priprave Irana in Afganistana

Varnostni ukrepi Francije in Velike Britanije v Siriji in Mezopotamiji

Rim, 6. febr. j. (Havas) Po semkaj pripeljih zanesljivih informacijah izvršujeta Persija in Afganistan z vsjo naglico obsežne vojaške priprave, po katerih se da sklepati, da vladi v Teheranu in Kabulu računata z možnostjo razširjenja sovražnosti tudi v južni smeri, zlasti na ozemlja okrog Kaspijskega jezera. Tamkajšnji merodajni krogi se hočejo zavarovati pred sleherni sovjetsko-nemško akcijo, usmerjeno proti Perzijskemu zalivu in Osmanskemu morju, odkoder bi sovjetsko-nemške sile lahko hkrati ogrožale pozicije zapadnih držav na bližnjem vzhodu ter komunikacijske linije iz Anglije v Indijo. Po istih informacijah

Jugoslavavija in Bolgarija

Izjavi predsednika Cvetkovića in zunanjega ministra Cincar-Markovića sofijskim listom

Sofija, 6. febr. p. List »Utvo« objavlja izjavo, ki jo je dal predsednik jugoslovenske vlade Dragiša Cvetković v Nišu njegovemu zunanje-političnemu uredniku Namovcu. Preds vlade Cvetković je poudaril, da računa Jugoslavija s sodelovanjem Bolgarije. Naši odnosi s Bolgarijo je dejal, so odločno iskreni in prijateljski ter bodo ostali taki tudi nadalje. V kratkem bo član naše vlade in sicer minister za trgovino in industrijo dr. Andres odpotoval v Sofijo kjer bo prisostvoval ustanovitvi jugoslovensko-bolgarske gospodarske zbornice. Bodočnost Balkana je odvdsna samo od nas. Naše stališče je mir in nevtralnost in enako stališče zavzema tudi Bolgarija.

Sofija, 6. febr. p. »Utvo« objavlja in uvodnem mestu izjavo, ki jo je dal njegovemu beograjskemu dopisniku jugoslovenski zunanji minister dr. Cincar Marković. Vprašanje odnosov z Bolgarijo, je dejal dr. Cincar

Marković, se je obravnavalo na sedanjem zasedanju stalnega sveta Balkanske zveze s simpatijami in popolnim razumevanjem. Med konferenco je bila izražena želja, da bi se ti odnosi tudi nadalje razvijali v duhu pomirljivosti ter bratskega sodelovanja. K temu dobremu razmerju med Bolgarijo in državama Balkanske zveze je vsekakor mnogo pripomogla miroljubna politika predsednika bolgarske vlade dr. Kjosjevanova, ki je našla izzveze tudi v naši skupni deklaraciji, izdani na Bledu, lani 11. julija. Jugoslavija, ki je vezana z Bolgarijo s pogodbo o večnem prijateljstvu ter z globokimi čustvi bratskega in prijateljskega sosedstva, bo tudi v bodoče zastavila vse svoje sile, da se ne poglubi samo jugoslovensko-bolgarsko sodelovanje, temveč da se sploh uredi odnosi na Balkanu.

Predsednik Cvetković poseti Atene Zahvalni brzojavki gg. Metaxasa in Saradzogla

Beograd, 6. februarja. AA. Predsednik ministrskega sveta kraljevine Grčije, Metaxas je poslal predsedniku ministrskega sveta Dragiši Cvetkoviću iz Djevdjelije naslednjo brzojavko:

»Ko zapuščam gostoljubna tla Jugoslavije, hitim izraziti gospod. predsednik in dragi prijatelj svojo najglobljo zahvalo za tako tople sprejem, ki ste mi ga priredili. Ohranjam nepozaben spomin na naše sodelovanje v teku toliko prijetnih dni, ki sem jih preživel v Beogradu in Nišu, ter se veselim ob misli, da vas bom v kratkem videl v Atenah. Metaxas«

Beograd, 6. februarja. AA. Zunanji minister turške republike Sukri Saradzoglu je poslal iz Caribroda predsedniku ministrskega sveta Dragiši Cvetkoviću naslednjo brzojavko:

»Gospod. predsednik! Zapuščam Jugoslavijo, poln sijajnih spominov na tako toplo in bratsko gostoljubnost, ki so nam jo izkazali v vaši lepi državi. Posebno smo vam

hvaležni za prijetne ure, ki smo jih po zaslugi vaše velike ljubeznivosti preživel v vaši družbi v Nišu. V današnji, nemirni krizi so beograjski razgovori pokazali neomajno soglasje in slogo Balkanske zveze. V tem vidim nov dokaz trdnih temeljev, na katerih je zgrajeno naše skupno delo. Saradzoglu«

Zahvale zunanjemu ministru

Beograd, 6. februarja. p. Zunanji minister dr. Cincar-Marković je dobil od zunanjih ministrov Rumunije in Turčije tudi predsednika grške vlade tople zahvalne brzojavke, ki so mu jih vsi trije zavezniški državni poslali z naših obmejnih postaj, ko so na povratku v svoje domovine zapuščali Jugoslavijo. V brzojavkah izražajo svoje zadoščene nad rezultati beograjskih posvetovanj ter se zahvaljujejo za prisrčni in gostoljubni sprejem, ki so ga bili deležni.

Balkanska gospodarska konferenca

London, 6. febr. br. Ministrstvo za informacije objavila iz Beograda poročilo, da se bodo v kratkem sestali v Bukarešti zastopniki vseh balkanskih držav, med njimi tudi Bolgarije, ki bodo razpravljali o gospodarskih zadevah. Gre za to, da se določi načrt o zamenjavi glavnih surovin na balkanskem področju, med drugim tudi o zamenjavi jugoslovenskega bakra za rumunsko nafto ter za grški in turški bombaž. Aktualen je postal tudi načrt o skupnem vnovčevanju kmetijskih proizvodov in menijo, da se bodo na konferenci v Bukarešti bavili tudi z njim.

Nov generalni direktor državnih železnic

Beograd, 6. febr. AA. Upokojen je generalni direktor državnih železnic v 2/2 inž. Nikola Djurić. Za generalnega direktorja državnih železnic v 2/2 je bil imenovan inž. Milan Jokić, doslej pomočnik generalnega ravnatelja državnih železnic v 3/1.

Ogenj v Sokolskem domu v Sisku

Sisak, 6. febr. o. Davi okrog 3. so ljudje opazili, da je prišlo goret v novo zgrajenem Sokolskem domu v Sisku. Dom je bil malone že popolnoma dograjen, v zadnjem času pa so dela zaradi mraza opuštena. Spričo tega je nastal požar v pravi zagonetnih okoliščinah in splošno sodijo, da je bil podtaknjen. Oblasti so uvedle preiskavo. Dom je bil zavarovan.

Angleži ustavili parnik »Beograd«

Split, 6. febr. o. Na poti iz Grčije je bil naš tovorni parnik »Beograd« ustavljen od angleških vojnihi ladij. Ker je bilo na njem nekaj blaga, ki se označuje za tihotapsko, so Angleži odvedli parnik na Malto. Tam bo blago izkrcano, nakar bo ladja lahko nadaljevala svojo pot.

Iz notarske službe

Beograd, 6. febr. p. Za notarja v Kranju je imenovan dr. Ivo Sorli, doslej notar v Mariboru.

Iz davčne službe

Beograd, 6. febr. p. Premečen je k davčnemu uradu v Krškem Rudolf Lončar, pomožni davkar 9. pol. skupine v Grubišnem polju.

Odlikovanja

Beograd, 6. febr. p. Na predlog ministra za kmetijstvo so bili odlikovani za zasluge pri pospeševanju kmetijstva z redom sv. Save 5. stopnje Andrej Ilic iz Podzemlja, ravnatelj kletarske zadruge Martin Munda v Ormožu, Stanko Sevičar v Podkrajju, Anton Kuk iz Gornje Pristave, Ivan Rigrler iz Prapreče, načelnik cestnega odbora Janko Stamberger v Ormožu, Anton Kovačić v Kostivnici, šol. nadzornik Davorin Tratinčič v Lendavi, s kolajno za državljanske zasluge pa Anton Strgar v Volčjem in Janez Štopar v Ostercu.

Polovična voznina

Beograd, 6. febr. AA. Prometni minister je dovolil polovično voznino na državnih železnicah ljubljanske oblasti določeno vsem članom Kmečke zveze iz Ljubljane, ki se bodo udeležili zborovanja te zveze 25. t. m. v Ljubljani. Vozna olajšava velja za odhod 24. in 25. za povratek pa 26. t. m.

Vremenska napoved

Zemunska: Prevladovalo bo oblačno in mgleno vreme. Ponekod nekoliko jasno. V južnih krajih utegne narahlo deževati. Temperatura se ne bo bistveno spremenila.

Naši kraji in ljudje

Ljubljanskim pivcem v pepelnični premislek Ljubljana mora dobiti lastno preizkuševalnico vina, da ne bomo pili brozge

Ljubljana, 6. februarja. Tam na mokrem robu Ljubljane so na pustno nedeljo zvečer plesali tak ples, da je tekla kri in so tri plesalce morali šivati v bolnišnici. Na stotine in stotine veselih oboževalcev Pusta pa danes milo toži in po zgledu starodavnega svetega rojaka vzdihuje z nekoliko spremenjenimi njegovimi besedami: »Opusti mi, o žena saj sem pil dalmatince.« Tako se namreč skoraj vsak ljubljanski vinski bratec izgovarja samo na dalmatinsko vino, čeprav strokovne in stan- ce za vino o dalmatincu govore precej drugače. Trde namreč, da je prava velika mera dalmatince, ki jo v Ljubljani popijemo, zelo krščena.

Kar se strokovnjaštva vinskih prijateljev v Ljubljani tiče, vlada po lepi naši domovini velik dvom o njih sposobnosti. Vinogradniki in kletarji ter trgovci z vinom, ki zalagajo Ljubljano, namreč tako sodijo o ljubljanskih pivcih, da je za njih okus tudi najslabša brozga odlična kaplja. Po štajerskem celo pripovedujejo, da v tem pogledu Ljubljano posekajo edino še Jesenice, ker baje trgovci z vinom že kar več ne morejo zmešati take brozge, ki bi je Ljubljana ne popila z največjim užitkom in pohvalo.

Približno takega mnenja je pa tudi najvišja avtoriteta o tem vprašanju, namreč ljubljansko združeno gostinskih podjetij. V skrbih za dober glas ljubljanskih gostinčarjev se organizacija gostinčarjev na vse načine trudi in prizadeva, da bi Ljubljanci pili zdravo in dobro vino. Mesto mora ustanoviti lastno preizkuševalnico za vino v svojem laboratoriju za preizkušanje živil pri mestnem tržnem uradu.

Po podatkih mestnega trošarinskega urada dobimo na leto v Ljubljano 4 milijone litrov vina. Po trditvah poznavalcev in po pregledu registrov je bilo od tega vina vsaj 2 milijona litrov dalmatince. Združeno gostinskih podjetij je pa tudi ugotovilo, da v Ljubljani popijemo mnogo več vina nego ga uvažamo. Poštene gostinčarji namreč sami domnevajo, da brezvestni prodajci vina pomnože vino vsaj za 20 do 30% z vodo. O tem, koliko vina v Ljubljani nastane sploh brez kaplje pristnega vina, na žalost nimamo podatkov, ker pač nimamo preizkuševalne postaje za vino. Za vsa banovinsko namreč preizkuša vino samo Banovinski vinarški in sadjarski zavod v Mariboru.

Po skupnih ugotovitvah članov združenja gostinskih podjetij, namreč pristnega dalmatinskega in domačega vina sploh ni mogoče prodajati po takih cenah, po kakršnih ga je potročena ogromna večina. Zato je imela prava banovina, sedaj ima pa izgubo država na trošarini, prav tako ima občina izgubo pri trošarini, nadalje je manjša davščina na potrošnju in dosti se pozna tudi pri manjši pridobitvi, dopolnilnem davku in davku na poslovni promet. Skratka, poleg pivcev so ogoljufani tudi mesto, banovina in država.

Če po teh podatkih računamo samo 20% vode, ki sta z njo krščena 2 milijona litrov čistega in nepokvarjenega dalmatince in druga vina izgube država, banovina in mestna občina na davščinah okroglih 2.250.000 din vsako leto. Če računamo samo največje vino po 8 din liter, plačajo ljubljanski pivci na leto samo za vinu prilito vodo 3.200.000 din, domisljajo si pa, da pijejo najbolj žlahtno kapljico. Samo pri krščenenem vinu je torej Ljubljana oseparjena za najmanj 5 in pol milijona dinarjev na leto.

Zadovoljna omizja po teh številkah lahko izračunamo že znatno višje vsote, ker voda ni prilita samo vinu, temveč tudi drugim, za vino prodajanim proizvodom raznih skritih alkimistov in kemikov — brez diplome. Pri tem naj pa pivci take žlahtne kaplje tudi nekoliko upoštevajo, koliko tako vino škoduje slovesu glavnega mesta Slovenije v tujsko prometnem pogledu. Veliko tujecev namreč prihaja v našo domovino in v naše mesto s prepričanjem da so se jim odprla vrata v pravi pivski paradizi najcenejšega in najžlahtnejšega vina. Med njimi je dosti pravih poznavalcev vina in prvovrstnih strokovnjakov, ki si pa zaradi ljubljanskih pokenjev in izkušenj nikdar več ne vrnejo k nam.

Da se ohrani Ljubljani dober sloves o postnem prebivalstvu in da se obvaruje

našim vinogradnikom in pristnim gostinčarjem dober glas, predvsem pa, da se obvarujejo zdrave in žepi prebivalstva pred škodo, je bilo treba storiti nekaj ukrepov za zboljšanje razmer, kar se tiče v Ljubljani točenega vina. Naposled je osebe mestnega dohodarstvenega urada in tržnega nadzorstva lani 9. julija dobilo od kr. banske uprave pooblastilo, da sodeluje pri kontroli po zakonu o vinu. Toda Zavod za vinarstvo in sadjarstvo v Mariboru je tako daleč, da to pooblastilo ne pomaga mnogo, saj bi pošiljanje vzorcev iz Ljubljane v Maribor bilo znatno predrago in zelo tvegano, ker bi se mnogo steklenic z vzorci med potjo razbilo. Že prej je bilo naproseno kmetijsko ministrstvo, da pooblastilo za analizo vin, in sicer naj bi nadzorstvo nad vinom opravil mestni strokovni odbor za oceno vin. Prošnjo je mesto uprava pred kratkim spet ponovila z dostavkom, da je mestno pooblastilno pri-

pravljeno nositi vse stroške strokovnega odbora in izvršiti vse pogoje, ki so še potrebni in predpisani po zakonu o vinu in v pravilniku za izvrševanje tega zakona. Zato je tudi v osnutku proračuna za l. 1940 in 1941 že 15.000 din za stroške tega odbora, torej za dopolnitev laboratorija.

Pri tržnem uradu je v laboratoriju za preizkušanje živil uslužben inženjer-kemik, strokovnjak za živila s posebnim strokovnim izpitom pri Centralnem higienskem zavodu v Beogradu, ki je že pred vstopom v mestno službo analiziral vino pri banovinskem vinarškem in sadjarskem zavodu v Mariboru. Ker je pa mariborski zavod predvsem namenjen in urejen za preizkuševanje štajerskih vin, je mestna uprava pripravljena svojega strokovnjaka poslati v Split zaradi specialnih studij v tamkajšnjem enološkem zavodu, ki preizkuša in tudi zanesljivo odloča o dalmatinskih vinih.

Ljubljana ima torej že vse pripravljeno za ustanovitev lastnega zavoda za preizkuševanje vina in samo še čaka na dovoljenje, da ta zavod tudi ustanovi in čimprej prične s poslovanjem in korist ugleda in zdravja Ljubljane ter tudi v korist državnih, banovinskih in mestnih blagaj.

Živahno na jugu, pusto v Ljubljani Medtem ko je karneval v Splitu nenavadno razgiban, je pustni torek v Ljubljani minil nenavadno mirno

Ljubljana, 6. februarja. Težko je reči, kaj vse se je nabralo na kup, da je današnji pustni torek v Ljubljani potekel tako v miru, brez slehernega dogodka. Najbrž bo res, da je norčije na vseh norcev god prepredila gospodarstvska tiska, ki se je po pričetku vojne vihre na zapadu iznova občutno priplazila med nas. Nekaj pa utegne biti najbrž tudi na tem, da vreme ni kaj pripravno za takšne reči.

Praznik pusta je po svojem starem poslanstvu od nekdanjega začetek pomladi. Letos so pred kratkim resda zapihali topli vetrovi, a odjuga je po ostri, nasilni zimi prišla tako naglo, da je v ozračju obviselo nekaj težkega, duhamornega in se človek ne znanje prav, kam bi in kako. Ko so ljudje videli, kako je Ljubljana na pustni torek ostala prazna in dolgočasna in so lokalni imeli čez dan samo toliko prometa, kolikor ga je sicer v delovnih dneh po prvem v navadi, so uganili da bo najbrž policija vmes. Dejali so da so bili najbrž izdani kakšni strogi varnostni ukrepi, ki so prepredili prešerno razigranost po ulicah in lokalih. Povprašali smo o tej zadevi na policijski upravi in smo dognali, da tudi to ni res. V dežurnem uradu se samji čudijo, odkod se je vzela ta nepričakovani mir.

Sicer je pa res, da so si ljudje prevročega temperamenta na periferiji mesta že v kratkem predpustni privoščili toliko svobode, da leži nekaj ranjencev v bolnišnici. Sicer pa so imeli danes na reševalni postaji in v sprejemnem uradu splošne bolnišnice izredno miren dan. Človek se boji samo, da

je vse to skupaj samo mir pred viharjem in da se bo pust, ki mu ljudska tradicija od nekdanjega poklanja nekaj svobode, in vsem svojim dejanjem in nehanjem preselil v postne dni. To pač tudi zato, ker je kljub prestopnemu letu tako kratek kakor le redko kdaj...

Pustni čas se na našem jugu in zlasti še v Dalmaciji, kjer pust v resnici pomeni že pričetek pomladi, izživlja na vse drugače živahen način kakor pri nas. Policija v Splitu je letos izdala precej milejše odredbe, kakor so bile zadnja leta v navadi, tako da se je mladost lahko sproščeno razgibala v tradicionalnih karnevalskih prireditvah. Ulice mesta so bile že vse zadnje večere preplavljene mask, od najpreprostejših do izbranih in najlepših. Trg in obala, kavarnar in restavracije v središču mesta so večer za večerom žumele od vselega vriska, smeha in šal. Maske v skupinah in posamično ustvarjale karnevalske razpoloženje, kakršnega Split že nekaj časa ni doživel. Radost je še povečala dejstvo, da so kraji ob Jadranu prav letos preživeli najostrejšo zimo, za pustne dni pa je nastopilo toplo, prijazno vreme. Karnevalskih sprevedov, kakršni so bili včasih v navadi, sicer tudi letos ni bilo vendar se je pustno življenje razgibalo do vrha. Vse kaže, da so se Splitčani podvizali da kupo radosti izpijejo do dna, ker je bil pustni čas letos tako kratek. Številno obiskani so bili tudi plesni večeri, ki so se kar vstili drug za drugim. Najlepše sta uspeli prve prireditvi splitskega Sokola in pa HSS.

Zanimiva sodna razprava v Celju Aretacija priče med razpravo

Celje, 6. februarja. Pred trilateralnim senatom je bil zagovarjan 26letni delavec Anton Zajko iz Zagorja pri Smarju pri Jelšah zaradi uboja.

Obtožnica je navajala: Lani na Martinovo zvečer je pomagal Zajko pri poselniku Jakobu Ogrišku v Gradiškem dolu pri Rogški Slatini obrezovati korenje. Tam so bili tudi poselnikov sin Vinko Dolšak, ki je bil vinjen, ter brata Janez in Jože Ogrižek. Dolšak je začel v vinjenosti groziti s teletnikom, nakar mu ga je Janez Ogrižek vzela. Ko so se pozneje vračali vsi štirje domov, sta se brata Ogrižka med potjo poslovala, Zajko in Dolšak pa sta nadaljevala pot. Ko sta prišla v bližino hiše Dolškovega brata Alojza, je začel Vinko Dolšak zmerjati Zajka in mu psovati mater. Zajko je hotel pobegniti, Dolšak pa je hitel za njim in ga dohitel pri bratovi hiši. Zajko je nato udaril Dolšaka s teletnikom po glavi in roki ter mu prebil lobanjo na temenu.

Dolšak se je kljub hudil poškb dbi podal sam v celjsko bolnišnico. Dne 15. oktobra popoldne pa je dejal nekaterim bolnikom,

da bo moral umreti. Nato se je odstranil in odšel na podstrežje glavnega poslopja bolnišnice, zlezal skozi lino in skočil v globino. Zdravnik izvedenec dr. Pintarič je pri razpravi izpovedal, da je bila poškodba, ki jo je dobil Dolšak na glavi zaradi udarca s teletnikom, sicer smrtno nevarna, da bi pa bil Dolšak okrevalec, če bi ne bile nastopile komplikacije. Udarec s teletnikom je povzročil, da je rob počene lobanjske kosti pritisnil na možgane, kar je imelo za posledico Dolškovo duševno zmedenost, v kateri je izvršil samomor. Dolšak je umrl vsled poškodb, ki jih je dobil pri skoku z bolnišnice. Zlomil si je desno nogo, desno medenico in več reber na desni strani, počila pa so mu tudi jetra in mehur na desni strani.

Dolškovega brata Alojza je pri razpravi izpovedal, kaj sta mu povedala dva možka, ki sta bila z Zajkom skupaj v zaporu. Tema dva možka sta bila Zajko zaupal, da je Janez Ogrižek udaril Dolšaka s teletnikom in nato izročil teletnik Zajku z naročilom, da udari še on Dolšaka in sicer na Ogrižkovo odgo. ornost. Pri poselniku Jakobu Ogrišku pa je prej Jože Ogrižek napadel

Dolšaka in ga butal ob neko drevo. Zajko je prevzel vso odgovornost, ker sta mu brata Ogrižka obljubila za to nagrado. Po tej izpovedi je Zajko pri razpravi potrdil resničnost teh navedb. Nato je bil zaslišen kot priča Janez Ogrižek, ki je zanikal, da bi bil udeležen pri napadu na Dolšaka.

Državni tožilec je glede na nove dokaze predlagal kazensko postopanje proti Jožetu Ogrišku in obnovo pred meseci ustavljenega postopanja proti Janezu Ogrišku. Ob enem je predlagal, da se izročijo vsi spisi preiskovalnemu sodniku, ki naj odredi preiskovalni zapor za Janeza in Jožeta Ogrižka. Temu predlogu je senat ugodil, nakar so Janez Ogrižka takoj odvedli iz razpravne dvorane v preiskovalni zapor. Razprava je bila zaradi tega preokretna preložena.

Pokret za rešitev Aškerčeve domačije

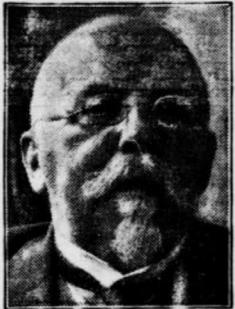
Ljubljana, 6. februarja. V zadnjem času smo že z nekaj članki opozorili na žalostno usodo družine pokojnega Mihe Aškerca, brata velikega slovenskega pesnika in borca za svobodo naroda in duha, ki je bila na obžalovanja vreden način opeharjena za svojo dediščino in je brez vsega ostala na cesti. Namen člankov je bil, vzbuditi v javnosti akcijo, ki naj bi zapuščeni dvorji in njenim sinovom, zadnjim nosilcem Aškerčevega imena, omogočila vsaj nemoteno bivanje v skromni bajti in Velikem Sirju nad Rimskimu topičem, ki bi lahko postala njihova lastnina, če bi lahko izplačala vknjižene dolgove v znesku okrog 12.000 din. Akcija doslej še ni bila deležna odziva, kakršnega bi zaslužilo spoštovanje do Aškerčevega imena in njegovega rodu.

Zato smo bili toliko bolj veseli obvestila, da se je na pobudo šentpeterske moške in ženske podružnice Ciril-Metodove družbe v Ljubljani ustanovil akcijski odbor, ki si je izvolil za predsednika bivšega narodnega poslanka g. Rajka Turka in si nadel nalogo, da opravi vse podrobno delo, kar ga je treba, da zbirka doseže uspeh. Na željo odbora, v katerem so sodelovali tudi zastopnik našega lista, sporočamo, da tudi nadalje sprejema prostovoljne prispevke blagajna uprave »Jutra« v Ljubljani, Knaflejeva ulica 5. Sicer pa bo odbor preko »Jutra« nabiralcem in darovalcem sprosti sporočal svoje sklepe in navodila.

Janko Žirovnik 85 letnik

V Kranju praznuje danes svoj 85. rojstni dan g. Janko Žirovnik, šolski vodja v pokojku. Spominjali smo se tega zaslužnega vzgojitelja pred petimi leti, ko mu je bilo ob 80-letnici podeljeno častno občanstvo St. Vida. Za ta kraj si je namreč Janko Žirovnik pridobil posebno častnih zaslug, tu je bilo njegovo pravo torišče prosvetne dela, ki je rodilo mnogo lepih sadov tudi v prid splošni slovenski prosveti.

Po rodu je iz Kranja, njegova prva učiteljska služba pa je bila v Škofji Loki. Nato je služil v Ljutomeru in v Starem trgu

pri Ložu, a ko mu je bilo 24 let, je že postal nadučitelj v Begunjah. Po treh letih je prišel v Gorje pri Bledu, kjer se je zlasti uveljavil kot vzgojitelj v kmetijstvu, sadjarstvu in petju. S postavitvijo Gorjanskega doma, ki je postal taborišče vsega napredka v Gorjah, si je ustvaril trajen spomenik. Ko je bilo izpraznjeno nadučiteljsko mesto v St. Vidu nad Ljubljano, je bil izmed 28 prošilcev uspešen g. Žirovnik kot eden najmlajših pa tudi najspodobnejših. Šel je siveže na delo. Ustanovil je kmetsko podružnico in podružnico CMD, zbiral je mladino k pevskim vajam in gojil narodno pesem. V dobi desetletnega rednega vežbanja se je razvil »Žirovnikov zbor«, ki je zaslovel po vsej Sloveniji. Marljivo zbiralec narodnega zaklada je izdal 4 zvezke narodnih pesmi za moške in mešane zbere ter 3 zvezke dvoglasnih za mladino. Ob nedeljah je uvedel redna kmetijska predavanja in vaje na vrto, v drevesnici in po sadovnjakih. Vnemal se je tudi za napredeke mizarске obrti.

Negovati zobe pomeni varovati zdravje!

Sargov
KALODONT
proti zobnemu kamnu

Ko je bil po 19 letih uspešnega dela proti svoji volji premečen iz St. Vida v Borovnico, je le še sklenil, da bo tudi na novem mestu nadaljeval, kar je bil v mladosti započel. Od tistega dne, ko je nastopil zaslužni počitek v rodnem Kranju, se z vso ljubeznijo posveča sadjarstvu in vrtnarstvu. V prijaznem domu na Pangratu se venomer giblje in pridno dela, zato pa je tudi še vedno tako čil, da mu prerokujejo stoletnico. S to željo tudi mi čestitamo g. Janku Žirovniku ob njegovi 85-letnici.

Pri zlati žili, bolečinah v krizu, zastoji krvotoka jeter in nezadostnem izločevanju želodca, nastalih vsled zapeke, se dosežejo vedno odlični uspehi z naravno »Raz-Josefovovo« grenko vodo. Bolniki radi jemljejo preizkušeno »Raz-Josefovovo« grenko vodo in jo dobro prenese tudi pri večkratni porabi.

Prizadevanja našega Touring-kluba

Ljubljana, 6. februarja. Ljubljanski Touring klub je večeraj na običnem zboru zaključil obračun petega poslovnega leta. Številna udeležba članstva je izpričala veliko zanimanje za organizacijo, ki propaga splošni turizem. Klub je v polni meri tudi to leto izpolnjeval svoje dolžnosti na vseh delovnih poljih. Predsednik g. inž. Ivan Bartl je v daljšem izjavju očrtal delo in smotre mototurizma. Klubovo delo so izjemne nevspešne razmere močno ovirale in se je dotok mototuristov občutno zmanjšal. Druga preča stran je bil nereden dovoz tujih pogonskih sredstev. Zato je edino prav in lepo, da smo pri čeli centri bogastva naše zemlje. Vsega upoštevajta in pohvale je vreden odlok za propagando domačih pogonskih sredstev. Lastnik motornega vozila, ki troši ogelje, les in komprimirane pline domačega izvora, pa naj bo oprešen raznih državnih, banovinskih in občinskih dajatev. Naše cestne razmere se polagoma zboljšujejo, novo vprašanje pa je, kako oskrbovati vozila s pogonskimi sredstvi. Pospeševati in organizirati bo treba domači turizem. Uvedba benclinskih kart bo nekoliko izboljšala nezadostno stanje. Od izvajanja tozadevne uredbe zavisi ne samo zadovoljstvo avtomobilistov in motociklistov ampak tudi tujsko prometnih ustanov. Slovenija potrebuje v poletnem času izjemna določila. Za pospeševanje notranjega turizma bo postavila ljubljanska podružnica stalno taborišče (camping). Po poročilu klubovega tajnika g. Jermama ima ljubljanski Touring klub vsega skupaj 1269 članov. Debata o predlogih se je v glavnem omejila na nakup zemljišča za taborišče in na reorganizacijo kluba, ki naj bi se osamosvojil po vzorcu Hrvatskega Touring kluba, oba pa bi bila spet člana Touring kluba kraljevine Jugoslavije v Beogradu. Tudi novemu odboru načeluje g. inž. Ivan Bartl.

Kavarna »CENTRAL«

Danes na pepelnico in četrtok vso noč odprto — Prvovrstna damska kapela.

RAZGIBANA SEZONA V JAKOPIČEVEM PAVILJONU

V Jakopičevem paviljonu se vrsti razstava za razstavo, kar je nedvomno dokaz, da se naša likovna umetnost v kvantitativnem smislu lepo razvija. Naše občinstvo kaže v splošnem mnogo razumevanja za vse razstave ter pomaga s pridnim obiskovanjem kriti prireditvene stroške. Seve so te razstave po kvaliteti svoje različne. Uprava paviljona oddaja svoje prostore po vrstnem redu prijave in tako vidimo, da slede razstavam naših priznanih umetnikov tudi razstave amatjerjev. O takih razstavah je bilo že precej debat v sejah strokovnih društev in sorodnih korporacij naših likovnikov, ki bi radi dosegli, da bi vrata Jakopičevega paviljona ne bila odprta komurkoli. V interesu pravilnega podpiranja resne umetnosti bi vsekako bilo, da bi se paviljon uporabljal v namene, ki jim ga je posvetil ustanovitelj, mojster Jakopič.

Med zanimivimi razstavami letošnje sezone nas čakajo po Bulovčevi predvsem razstave našega priljubljenega peinairista J. M. Sledila in bo velika jubilejna splošno slovenska razstava, ki jo priredi v prvih tednih aprila Društvo slovenskih likovnih umetnikov v spomin na prvo slovensko umetnostno razstavo, ki je bila pred 40 leti v Mestnem domu. Nato bomo uvedli kolekcijo dvojice Sedej-Smerdu. Njej bo sledila razstava velikih zgodovinskih slik, ki jih dokončuje za prostore banske uprave slikar g. A. K. os. Na programu je tudi razstava novih zgodovinskih slik, ki jih izdelujejo naši umetniki po nagradnem razpisu banske uprave.

Vse te razstave so projektirane za prv polovico letošnjega leta.

Kulturni pregled

Zbirka »Starih žalostnih«

Pred letom je neopaženo minilo sto let, kar je umrl v Ljubljani poljski emigrant Emil Korytko (1813 — 1839). Ta sin poljskega naroda, pred sto leti skoraj tako nesrečnega kakor dandanes, se je kaj hitro vzvil v naše razmere. Pod Prešernovim mentorstvom se je naučil slovensčine in jel marljivo zbirati naše narodno blago. Njegova zbirka je izšla posthumno v Ljubljani in je »bratu z Visle« zagotovila dobro ime v slovenski literarni zgodovini.

Spominu Emila Korytko je Štrekljev naslednik v izdaji »Slovenskih narodnih pesmi« dr. Joža Glonar posvetil zbirko slovenskih epskih narodnih pesmi, ki je z naslovom »Stare žalostne« izšla kot tretji zvezek miniaturne knjižnice Akademске založbe v Ljubljani. Posvetilo je lep spomin na stoletnico smrti poljskega emigranta, ki je postal zaslužen za slovensko literaturo. Bralec pa ob njem nehoti razmišlja o igri okolnosti, ki je leto Korytkove smrti združila z novim črnim letom poljske zgodovine, ko se je razbežalo v svet tisoče novih emigrantov...

»Stare žalostne«! Nič se ni bil poklican toliko kot dr. J. Glonar, da iz obsežnega zaklada slovenske narodne poezije izbere najzanimivejše primere naše epske pesni, predvsem naše ljudske balade in romance. Drobni, a vsebinsko zajetni zvezek na več ko 250 straneh, je po vsej verjetnosti samo prvi del antologije slovenskega narodnega pesništva, ki bo v miniaturi, izred-

tematična raznovrstnost in da prihajajo to besede domalega vsa naša narečja. Zastopane so skoraj vse slovenske pokrajine in je v nekaterih primerih zanimivo primerjati, kako se je isti motiv izoblikoval na obodu in kako v središču slovenskega jezikovnega kroga. Zbirka v tem obsegu pa seveda ni namenjena proučevanju, marveč uživanju. Vzlic temu bo ob nji marsikak pozornejši čitatelj razpredel svoje meditacije o vprašanju, ki se vzbujajo sama po sebi. Tako je tudi v tej zbirki — večtem prerezu skozi vslovensko narodno epiko — vse polno gradiva k razmišljanju o slovenskem narodnem značaju. Številni motivi o umorih in razbojstvih o krvavih rodbinskih sporih, pesmi o usodi zatiranih kmetov, o nesreči nezakonske matere, o detomoru, o pijanstvu itd. — tembolj pričajo o gorjupi življenjski izkušnosti slovenskega ljudstva, ker je tu le malo motivov, v katerih bi se kazala človeška dobrota ali široka, sproščena ljubezen do življenja. Težka življenjska pot, pasivna obramba pred močnejšimi in strah pred onostranstvom, to so nekatere posebno očitne značilnosti, ki tudi v tem izboru označujejo slovensko ljudstvo. O naši duhovni preteklosti pa pričajo poleg velikih dialektičnih razlik — prevlekih za tako majhen zemljepisni krog — tudi še premnoge, enostranske vrjvine tuje. Leteh je znatno več kakor je turizmov v srbski in hrvatski narodni pesmi. So tiplična posledica »deže stikov in prehodov« v duševni zakladnici naroda predična dedščina stoletnega nesvobodnega življenja.

Glonarjev izbor »Starih žalostnih« je knjižica, ki bo prav kakor enaka izdaja Prešerna in Gregorčiča šla med ljudstvo. Tako se bodo te stare pesni najlaže vrstile tja, odkoder so pritekale po skrivnih potih skozi narodno dušo, dokler jih ni zbirateljstvo pero vrglo na papir in tako otelo pred pozabo.

Zapiski

DR. IVAN LAH V ČESKEM PREVODU

Kot priloga »Polednihi deniku« je izhajala v Moravski Ostravi in bila ponatisnjena v knjižico mladinska povest pokojnega dr. Ivana Laha »Dore« (v češkem prevodu: Mirek). Zgodba o dečku, ki je ostal med vojno sam in je krenil v svet iskat mobiliziranega očeta, je eden najboljših primerov vojne mladinske povesti. Doretovi tragični usodi — v mestu ga ubije bomba, vržena iz sovražnega zrakoplova — kakor tudi opisu vojnih prilik in neprilik daje nekoliko ožene aktualnosti današnji čas s svojimi novimi vojnimi grozotami. Koliko gradiva te vrste bo zopet nakopičila nova vojna in koliko nekateri spremljevalni pojavi, na pr. preseeljevanje prebivalstva i. t. d. Kot zgodba in kot pripovedno lepo zaokrožena in človeško topla povest bo »Dore« nedvomno zanimal českega čitatelja in je bil zato vreden prevoda, zlasti še v jezik, ki ga je tolikaj čital nepozabni »Doretov« avtor.

Prevod je delo mladega Ivana Měrke, sina zaslužnega prevajalca iz slovensčine in srbohrvaščine dr. V. Měrke. Tako se je ljubezen do sorodne slovensčine, ki jo je prof. dr. Měrka nekoč vcepil svojemu, pozneje slavnemu učencu pesniku Jifiju Wolkerju, prenela tudi na sina in z Ivanom vstopa v češko-jugoslov. kulturno zblizevalno delo že druga generacija Měrkov kot prevajalec, ki je nekoč uvažal dr. Avg. Reisman, ki je nekoč uvažal dr. Vojtěcha Měrko v jezik Ivana Cankarja, ima lahko posebno zadoščenje ob tem razveseljem pojavu.

Domače vesti

Denarja ne marajo

Stara vera — star denar, so nas učili nasi stari. A danes? Zastran vere ostane seveda vse slejkoprej pri starem. Toda glede starega denarja se je obrnilo tako, da ga že celo na uradnih mestih več ne marajo. V mislih imamo, kakor uganete, stare pedesetinarske kovance. Branijo se jih na trgu, kakor da so garjavi. Otrեսajo se jih po trgovinah. Ne marajo jih na pošti. In če privedo po 11. uri v Narodno banko, si zamudili uradne ure, v katere spada nevsledna zamenjava starih kovancev.

Na deželi seveda ni bolje. Le še slabše. Prejeli smo več dopisov, najbolj izčrpnega od teh objavljamo. Dobili smo ga iz Ormoža in se glasi:

»Razglašeno je bilo, da veljajo stari kovanci po 50 din od 16. februarja 1940 kot zakonito plačilno sredstvo. Že danes pa takih kovancev ne sprejemajo v trgovinah, niti v glavni tobačni zalogi in kar je najhujše, tudi pošta ne. Imel sem nujno plačilo zavarovalnine s pošto položnico, pa mi pravi pošta uradnica, da je pošta dobila okrožnico svoje direkcije, v kateri se prepoveduje sprejemanje starih pedesetinarskih kovancev in to že od 1. februarja dalje. Pošta me je napotila na davčno upravo, tam pa zopet nimajo potrebnega drobitja, da bi lahko vsaki stranki ugodili. Ali se ne bi dala prečudna okrožnica poštnega ravnateljstva na kak način razveljaviti? S tem, da pošta ne sprejema tega denarja, se ljudje po nepotrebnem razburjajo in se jim povzročajo nepotrebna pota in prošnje za zamenjavo.«

Vse to je točno in obdobje vredno. Ni pa tako, da se ne bi dalo s takojšnjimi ukrepi popraviti, kaj ne, »merodajni« gospodje? Zraven tega je pa zanimiva še socialna plat ubogih pedesetinarskih. Kaj so nam stari hudega, da se jih tako otepmo? Ali nam niso koristili, kolikor so nam le mogli, samo če so nam prišli v pest! Zdaj pa, ko jim veljavnost, ugled in služba po malem odklenkava, se jih hitno otrესati, kakor se je otepal sam mladi Sitar svojega dobrega hlapca Jerneja. O nevaležni svet, da nisi vreden starega, umirajočega pedesetnika! ... Smo država, kjer mora denar sam okušati resnico starega pregovora — (ki je popolno nalličje onemu v prvem stavku): da je namreč nevaležnost plačilo svetla — in tudi uradov...

Pravi San Pedro Mate čaj,

Vaše telo čisti, gradi in hrani. Dobil se samo v originalnih zavojih po Din 5.— in Din 18.—.

Drogerija GREGORIĆ, Ljubljana, Prešernova 5.

• Predavanje Nobelovega lavreata v Zagrebu. Te dni prispe v Zagreb. univ. prof. dr. Ladislav Ružička iz Curija, znameniti hrvaški rojak, ki je dobil Nobelovo nagrado za medicino. Dr. Ružička bo 16. t. m. ob 17. v veliki dvorani Delavske zbornice na Kresničevem trgu predaval o svojih znanstvenih izsledkih.

• Usoda Avgustinčičevega spomenika maršalu Pilsudskemu. Jugoslovanski tisk se že nekajkrat ukvarjal z zadevo spomenika velikemu poljskemu narodnemu voditelju maršalu Pilsudskemu, katerega izvršitev je bila po rezultatu mednarodnega natečaja izročena slovečemu hrvaškemu kiparju Antonu Avgustinčiču za honorar podrugega milijona dinarjev. Nova delitev Poljske je izvedbo načrta preprečila in Avgustinčičovo delo je običajno na mrtvi točki. Zagrebški »Večer« je te dni objavil senzacionalno vest, da je nemška vlada ponudila umetniku izplačilo dogovorjenega honorarja, pa da bi prevzela

že iz tega kratkega seznama lahko pomenujemo, da bo prinesla nova sezona dovolj zanimivega za prijatelje naše umetnosti. — I.

Mlakarjeva v Ljubljani. Kakor smo izvedeli, se znamenita pesalska dvojica Pia in Pino Mlakar pripravljata, da po daljšem presiedku pokaže tudi gledališki Ljubljani nove uspehe svojih baletnih prizadevanj. Dne 16. t. m. bo v Ljubljani prva izvedba Lhotkovega baleta »Lok«, v katerem nastopata ves večer Pia in Pino Mlakar. To delo znanega zagrebškega skladatelja je imelo nedavno v izvedbi Mlakarjevih prodoren uspeh v Nemčiji. Muzikalno vodstvo pripravljajočega se večera je bilo poverjeno dirigentu D. M. Šijanču.

Mozartove proslave in Jugoslavija. Mozartova akademska družba na Dunaju pripravila skupno z Državno glasbeno zbornico v Berlinu mednarodno organizirane proslave 150letnice Mozartove smrti, ki bo leta 1941. Te slavnosti se bodo vršile po skupnem načrtu v vseh kulturnih centrih Evrope. Zlasti bo izkoristili ta pomenljivi glasbeno-zgodovinski datum Dunaj, da tudi ob tej priliki pokaže svojo glasbeno tradicijo in višino sedanje glasbeno življenja. Dunajska Mozartova akademska družba je povabila znanega slovenskega muzika D. M. Šijanča, da prevzame organizacijo Mozartovih jubilejnih proslav v vsej Jugoslaviji. To povabilo pomeni lepo priznanje mlademu slovenskemu glasbeniku.

Pred izidom češke antologije slovenskega pesništva. Pred kratkim je izdal slovaški pesnik Koloman Geraldini, ki je preživel nekaj časa v Ljubljani, izbor slovenske poezije v slovaškem prevodu. Kakor nam pišejo iz Prage, izide že v kratkem češka antologija slovenske lirike v prevodu Josefa Hora, Kamila Bednářa in Jana Čarka Rokopis te antologije je že v tiskarni. Izšla bo pri ugledni praški založbi »Melentrich«. Pri izboru in prevajanju posmi za češki cve-

spomenik in poskrbeli za postavitev. Kipar Avgustinčič da na ponudbo ni reagiral, ker se čuti obvezanega samo nasprotni odboru za postavitev spomenika ovisno vladi poljske republike. Včeraj so zagrebški listi objavili kratko izjavo, v kateri umetnik demantira vest.

• Diplomirana sta bila na pravni fakulteti univerze v Ljubljani gg. Lev Starin iz Ljubljane in Viktor Marković iz Ljubnega pri Podnartu. Čestitamo!

• Nov grob. V Sošanju je umrl g. Josip Mešič, gostilničar in lesni trgovec, star 63 let. Uglednega podjetnika bodo danes ob pol 17. spremili na šmihelsko farno pokopališče. Blag mu bodi spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

• Nagla smrt upokojenega rudarja. Iz Zagorja nam poročajo: Ko je v soboto dopolne prišel na pomožno pošto v škendrovcu rudarski upokojenec in mostnarin škendrovskega mostu g. Martin Zaman, se je zgrudil zadet od kapi. Hitro se je raznesla po okolišu ta žalostna vest, saj je bil mostnarin Martin splošno poznan in priljubljen, ker je to službo vršil točno 10 let. Martin Zaman, ki je bil doma iz Kostrevnice, je zgodaj odšel za kruhom v rudarske revirje. Vse do upokojitve je služboval pri rudniku v Trbovljah. Takoj potem je dobil službo mostnarinja. V ponedeljek popoldne so ga ob veliki udeležbi občinstva in sorodnikov spremili na farno pokopališče v Zagorju. Značajnega moža bomo ohranili v lepem spominu. Preostalin naše sožalje!

• Prostituterkulozni dipanizer krajevne protituberkulozne lige v Murski Soboti se je preselil iz banovinske bolnišnice v hišo Greiger, Aleksandrova cesta, ter bo spet redno posloval od 1. marca dalje. Razpisna je služba zaščitne sestre. Prosilca mora imeti predpisano kvalifikacijo za zaščitne sestre. Pravilno oprašeno prošnjo s sliko je poslati na krajevno protituberkulozno ligo v Murski Soboti do 15. t. m.

• Zagrebški bolničarji za izboljšanje svojega položaja. Bolničarji in pomožne osebe zagrebških bolnišnic so odločujočim mestom predložili nekatere zahteve za njuno izboljšanje svojega položaja, v nasprotnem primeru pa so zagrozili s štrajkom. Posredovanju prizadetih instanc pa je uspelo, da so svojo namero opustili, dasi uprave zagrebških bolnišnic in banska oblast niso mogle izpolniti vseh njihovih zahtev. Po daljših pogajanjih so se bolničarji zadovoljili, da za dobo do novega budžetnega leta dobe enkratno podporo, do 1. aprila pa mora biti izdelan in sprejet statut, ki bo končno reguliral delovno razmerje in prejemke.

• Nad 500 zakonskih ločitev v enem letu. Cerkevno sodišče pravoslavne cerkve v Kraljevu je imelo v svojem zadnjem poslovnem letu opravka z nič manj ko 509 procesi za ločitev zakonca. Izmed sporov jih je bilo končno rešenih 248, kar pomeni vsekakor rekordno število. Zanimivo je, da je mnogo več zakonov ločenih po krivdi žene kakor po krivdi moške. Med drugim je bilo zaradi ženine nezvestobe ločenih 60 zakonov, zaradi moške pa samo 25.

• Robinzon z zapuščenega otoka — nevaren vlomilec in tat. Beogradska policija je te dni aretirala nekoga Jovana Maleševića, njegovo prijateljico Marijo Lazičevič in še dva njuna komplica, ki so se delj časa na prav prevečan način lepo živeli od kriminala. Malešević se je pred kakšnimi tremi leti naselil na zapuščenem otoku sredi Dunava, ki je znan pod imenom Ratno ostrvo, napravil si bajtico iz ločja in koruzne slame in živel čez dan kot čudaški samotar, ki mu je vsa zabava in opravke pod božjim soncem, da od zore do mraka postopa po bregu, lovi ribe in živi sam zase, odrezan od vsega sveta. Rišiči, ki so ga dan za dnem opazovali z nasprotnih obale, so ga krstili za Robinzono. Živ krst ni niti slutil, da ta Robinzon vsak drugi ali tretji večer vrže čudaško maslo z obraza, privleče svoj čoln iz ločja, se prepelje čez reko in gre po hišah beogradskega mesta za plenom. Kradel je najrajši obleko in perilo, a kar je nabral, mu je njegova prijateljica z obema komplicama spravljala v denar. Najbrž bi bil lahko še dolgo živel to dvojno življenje, če ga ne bi bila zadnjič sredi globoke noči zasledila policija, ko je pravkar s težkim torbom sedel na obali v svoj čoln. Lažni Robinzon je doleje priznal 26 vlomov in tatvin.

• Epilog strašne družinske tragedije. Pred okrožnim sodiščem v Slavonstvu Požeški se je moral v ponedeljek zagovarjati Eva Adamovičeva iz Crkvenih Vrhovcev pri Požezi, ki je bila obtožena, da je

tober naše lirike je sodeloval v Pragi živeti slovenski pesnik in kritik dr. Oton Berkopce.

Gotovčeva opera »Ero z onega sveta« bo imela 20. februarja bolgarsko premiero v Narodnem gledališču v Sofiji.

Dr. Stefan Sagadin je izdal v Beogradu 234 strani obsegačo knjigo: »Upravno sudstvo. Povodim stogodišnjice rada Državnog saveta 1839 1939«.

Za ožje sodelovanje naših in bolgarskih likovnih umetnikov se zavzema sodružnik zagrebških »Novosti« v številki z dne 6. t. m. Pisec prikazuje sodelovanje južnoslovanskih umetnikov v preteklosti in se sklicuje na razgovore, ki jih je imel lansko leto z vodilnimi bolgarskimi krogi v Sofiji. Pisec predlaga, da bi se organizirala reprezentativna razstava jugoslovanske likovne umetnosti v bolgarski prestolnici in razstava bolgarske umetnosti v naših kulturnih središčih. Po pisčevem mnenju bi imele te razstave velik moralen uspeh in bi prispevale znaten delež k medsebojnemu kulturnemu zbliznavanju. Po njegovih poizvedbah so odločili krogi v Sofiji naklonjeni ideji takih razstav, ki bi imele tudi dokaj ugodne materialne pogoje. Tudi v zagrebških umetniških krogih so bila prizadevanja v tej smeri sprejeta z velikimi simpatijami.

Tuja gledališka gostovanja. Člani znamenite »Comedie Française« se odpravljajo na turnejo v inozemstvo in nameravajo privediti predstave tudi v Zagrebu in Beogradu. Ljubljana v tej informaciji ni omenjena. Ali ne bi bilo tudi pri nas zanimanja za vsaj enkratni nastop umetnikov iz slovečega pariškega gledališča? — V Zagrebu bo gostovala angleška gledališka skupina, ki jo vodi John Gielguda iz Londona in ki je na glaslo kot ena najodličnejših gledaliških družin angleške prestolnice. Gostovala bo s »Hamletom« in »Romeom in Julijo«.

Film poln dinamike, samožrtovanja, plemenitosti, svobode in suženjstva. Vračanje Poljakov leta 1918 iz Sibirije v Poljsko domovino. Ref.: Mih. Waazinski KINO MATICA, tel. 21-24 Ob 16., 19., 21. uri

JUNAKI SIBIRIJE

PREMIERA poljskega velefilma

Krasen in zabaven film po motivih Istoimenske Rossinijeve komične opere!

Seviljski brivec

Kino Union, tel. 22-21 Ob 16., 19. in 21. uri

Nepozabno lep film po slovitom romanu Victorja Hugo-a. Superšlager francoske filmske produkcije! Film najprej izjemnih dramatičnih efektov! Razkožje in beda, veselje in trpljenje! Usoda dveh mladih deklet, ki vam bo ostala nezbrisno v spominu!

DANES PREMIERA!

DVE SIROTI

KINO SLOGA, tel. 27-30. Renée Sainz Cyr, Rosine Derean, Gabriel Gabriel Najlepše filmsko delo, ki si ga morate ogledati! — Ob 16., 19. in 21. uri.

ki mestne zastavljavnice, železniške legitimacije, prometne knjižice za ženska in moška kolesa in posebne knjižice pa še marsikaj drugega. Najdenih predmetov je bilo v januarju prijavljenih mnogo manj, zlasti se je denar kar porazgubil. Prijavljena sta le dva kovanca po 50 din, nekaj zlatih prstanov, uhanov in ur, stara raztrgana denarnica v obliki podkve z vsebino 98 din, tri moška kolesa, smučarske vezalke in različnih drobitj. V železniških vozovih je bilo najdenih nekaj denarnic z zneski do 245 din, 7 moških in 10 ženskih denarnic, klobuki možki in ženski, galose, sodček klarinet in zavitek kuhanega masla. Za predpustno pozabljivost je značilno da so bile v nekem vagonu najdene tudi pozabljene moške hlače.

Gg. rezervni oficirji!

Vse kar potrebujete za vašo uniformo — dobite najceneje pri tvrdki A. KASSIG, Miklošičeva c. 17, blizu glav. kolodvora.

— Ljubljanska podružnica Narodne strokovne zveze priredi v nedeljo 11. februarja ob 4. popoldne v dvorani Delavske zbornice delavsko akademijo, na katero opozarjamo naše napredno občinstvo in nacionalno delavstvo. Poleg obširnega spodboda bodo igrali tudi »Kovačevoga študentca«, spevogoro v treh dejanjih, ki jo bodo izvajali dramatični, pevski in tamburaški odseki NSZ. Vstopnice so na razpolago vsak dan v tajništvu NSZ ter v nedeljo dopoldne od 10. do 12. in popoldne od 15. dalje. Vstopnica do 12. do 10 din. Nacionalno misliče meščani v nedeljo popoldne v Delavski zbornici.

— Sadjarska in vrtnarska podružnica Ljubljana I. priredi redno predavanje drevi ob 19. v kemijski dvorani I. državne realne gimnazije (realke) v Vegovi ulici. Predaval bo g. nadzornik Josip Štrekelj o pomladanskih delih pri sadnem drevju. Vstop prost. Člani in gostje vabljeni.

— Učiteljski priredbe v proslavo 10 letnice »Kulturnega združenja« v soboto 10. t. m. ob 8. zvečer v franciškanski dvorani slavnostno akademijo. Na sporedu so glasbene točke in komedija »Vzgojitelj Lanovec«. Komedija posega s svojimi humorističnimi scenami v marsikatero vprašanje našega čolstva. Vljudno vabimo vse prijatelje našega društva, posebno pa gg. učitelje, da obiščejo našo prireditev. Prodaja vstopnic v naprej na učiteljsku v petek in soboto od 2—5.

DANES slanikova pojedina

v restavraciji hotela UNION. — Razstava hladnih jedi od 16. do 18. ure. Rezervirano mize! Vljudno vabljeni!

— Dve siroti je prekrasno delo francoske filmske produkcije, prirejeno po slovitim in vsakemu inteligentu poznanem ro-

manu francoskega pisca Victorja Hugo-a. Obravnava na najbolj dramatičen način usodo dveh mladih deklet-sirot od katerih pade ena v roke pustolovcu iz boljše družbe, ki jo zvabi na pretkan način k sebi, kjer jo čakata sramota in ponižanje v krogu razbrzdanih mladih ljudi, druga pa, slepa sirota, je prepuščena izkoriščanju zločinke starke, za katero mora nabirati mlodare s pouličnim prepevanjem. Usoda obeh deklet je tako pretresljiva, da gane slehernega gledalca do solz. V netizmernem hrepenenju in medsebojnem iskanju nastilo razporeditvi nesrečnice se pojavlja toliko nepremostljivih ovir, da zgrubita vsako nado na sleherni rešitev iz tega pekla. Toda pota usode se tudi za nju mlostitvija. Zarek ljubezni, ki sije za slehernega človeka, posveti v to brezdanjo temo in reši oboje dekletje propasti. To izredno filmsko delo je od danes naprej na sporedu kina Sloga. (—)

— Opozorilo hišnim posestnikom. Direkcija ppt. objavlja: Zadnje dni se je pri odmetavanju snega s streh primerilo, da so bile v mnogih primerih pretrgane telefonske žice in da je bilo tudi sicer moten telefonski promet. Tudi tega se opozarjajo vsi hišni posestniki in vsi oni, ki opravljajo ta dela, da pri tem pazijo na telefonske linije, ker bo sicer poštna uprava proti vsakemu postopala v smislu predplov zakona o pošti, telegrafu in telefonu ter zahtevala povračilo povzročenih škod. V težjih primerih pa bo krivice zasledovala tudi kazensko po § 209 kazenskega zakonika. Po tem paragrafu se kaznuje s denarno kaznijo do 5000 din celo prestopek stopenj iz kakršnekoli malomarnosti.

— Sreski odbor Udruženja vojnih invalidov v Ljubljani se najtopleje zahvaljuje vsem plemenitim darovalcem, ki so s prispevki v denarju in blagu pripomogli, da je odbor obdaroval za božičnico svoje najrevnejše člane in članice.

— Angleško društvo v Ljubljani sporoča svojim članom in vsem, ki se zanimajo za alpinizem, da bo v ponedeljek, 19. t. m. ob 20. uri v franciškanski dvorani pod njegovim okriljem predaval o Mount Everestu slavni raziskovalec Himalaje mr. Hugh Rutledge, ki je vodil ekspedicijo na Everest v letih 1933 in 1936. — Predavanje bodo spremljale skioptične slike. Podrobnosti sledi!

— Mestni davkoplačevalci z Gasliške ceste v Šiški — vprašujejo, če so mestni očetje popolnoma pozabili nanje in njunovo cesto, ki je ena najbolj prometnih, če ne najpomembnejša v tem okraju. S te ceste se odcepi kar sedem ulic, pa tudi narodna in deklasična meščanska šola sta ob tej cesti. Davkoplačevalci pravijo: »Ubog! mi in naši in tuji otroci, ko nam mestna občina Ljubljana ne more očistiti snega s prehodov in ceste same, tako da brzdamo na prehodih kar do gleženjev po vodi. Kuor hoče imeti malo pojma o snežnih otopih in sibirskih tundrah pa naj pride k nam v vas!«

— Akademiški odsek JG lige ima redno odobrovo sejo drevi ob pol 20. v društvenem lokalu. Predsednik. (—)

— Dr. V. Stacul od 10. februarja do 3. marca ne ordinira. (—)

Mila zima pod Pohorjem

Mnogo divjadi se je zateklo v okolico Slovenske Bistrice

Slovenska Bistrica, 6. februarja Svet, ki ga na severu obrobijo pohorski ogromni skladi in ga na južni strani preseka Boka in na viden skromna Dravinja, je nekaj posebnega, vase zaverovana. Če je že poletni ta posebnost tako svojska, je pozimi še bolj izrazita. Ni prav nič čudnega, da je mesteca Slovenska Bistrica tako daleč od povprečnega pojmovanja našega sveta, živčnega po drugih pokrajinah, ker se človeku zdi, da živi mesto drugačno življenje nego naša druga mesta. Za tako življenje pa jim daje že narava sama najvišjo potuho, pa če je to še tako nerodno povedano.

Zadnji čas, ko je vse svet obupno tožil zaradi strupenega mraza, je vladala v bistriškem okolišu zima, da si je človek ni mogel ugodnejše želiti. Pač je padlo snega do pol metra in je včasih pohelno snežilo več dni zaporedoma, a hudega mraza ni bilo. Se ponovi ga človek ni občutil bogve koliko. Bistrica je na najnevarnejših mestih povsod zavarovana pred neugodnimi vetrovi, zlasti nikoli ne občuti krivca, ki ga Pohorje trdovratno odbija od sebe. V dnevih najhujšega svetovnega mraza je sonce grelo tako toplo, da se je na prisotnih krajih tajal sneg, in je voda neprestano mrjajala s streh. Premražena in prezebla zverjad je v trumah pribežala s severnih pohorskih pobočij in je v širnih gozdovih na južnih pobočjih, zlasti na bistriški strani našla varno, skoraj toplo pribežališče. Morda še nobeno zimo ni bilo toliko srn in zajcev po goščavah v bistriškem okolišu kakor prav to pot. Seveda tega ni nihče bolj vesel nego lovci, ki so skrajno zadovoljni, da jim je divjačina tako lepo in brez nevarnosti prezimila.

Na tej strani Pohorja se ni bati plazov, čeprav je bil sneg Pohorje zapadel tako visoko, da je bilo marsikatero naselje za nekaj časa popolnoma odrezano od doline. Ozemlje prav nič ni prikladno za plazove, ker je preveč pokrito z goščavo, in sneg se navadno staja tam, kamor je bil padel. V tem predelu tudi ni povodnji, ker potoki in hudourniki z vso brzino odvajajo odvišno vodo v ravno in jo tiližajo daleč dol v Dravinjo. Ta je že bolj nevarna, saj pri vsakem obilnem deževju prestopi nizke

bregove in se razlije po polju. Južno vreme in dež, ki je začel padati na pustno nedeljo, bosta pa še bolj posepila tajanje snega in povzročila, da bodo imeli v spodnjem kraju poplave, kar pa bi se gotovo dalo preprečiti, ako bi se vendarie enkrat Dravinja regulirala, če še v celoti ne, pa vsaj na mestih, ki so najbolj nevarna in kjer Dravinja redno vsako leto stopi in struge. Struga pa je v resnici do skrajnosti zanemarjena škoda, ki jo morajo ljudje pretrpeti zaradi nje, je ogromen davek, na katerega mora biti naš kmet vsako leto pripravil in ki ga mora plačati, če hoče ali nolič. Odprava tega zla ne bi zahtevala niti toliko zrtev, kolikor jih mora naš človek prisljen v naravi plačevati ob času nepotrebne povodnji.

Po gotovih, pri južnih Pohorčih že davno preizkušenih znamenjih sočeli je v našem kraju zima že minila, še preden se je mogla pokazati v svoji trdoti in zlobi. Sedanja južno vreme s svojim pohlevnim dežjem diši že po malem po pomladi, ki se tod pokaže vsako leto že znatno prej kakor po bližnjih in oddaljenih krajih. Zdi se, da se je narava tod popolnoma strnila s našim mestecem, ki ne pozna velikih, ljudi razburjajočih dogodkov, saj živi od dneva v dan v svojem zatišju, ne meneč se bogve kako za življenje, ki hrumi daleč od njega po svetu, in je navezano le nase in na svojo najbližjo okolico. To življenje pa je samo v sebi stokrat bolj zanimivo in bogato nego življenje po mestih, kjer dogodek preganja dogodek in kjer čas hiti v galop. — V.

Iz Trbovelj

— Nabavni prispevek rudarjem. Trboveljska premogokopna družba je izplačala svojim rudarjem nabavni prispevek za februar v znesku nad milijon dinarjev. Ta lepa gesta generalnega ravnatelja je bila delna splošna pohvala in je povzročila veliko zadovoljstvo. Rudarjevo delo je skrajno naporno in smrtno nevarno, zato je bil vsakomur nabavni znesek spričo narastajoče dragine zelo dobrodošel.

Iz Celja

Seminar o Prešernovi ostalnih bo priradilo ljudske vseučilniše v Celju ob običajni Prešernove smrti v četrtki 8. t. m. ob 20. v risalnici meščanske šole. Seminar bo vodil prof. dr. Pavel Strmšek. Priidite v čim večjem številu!

Kovinarski in mojstrski izpitni tečaj. Celjska poslovilnica Zavoda za pospeševanje obrti pri Zbornici za TOI obveša vse zainteresirane, da se sprejemajo ustne ali pisne prijave za kovinarski in mojstrski izpitni tečaj še do 15. t. m. v pisarni poslovilnice.

FINO ČAJNO PECIVO IN BONBONI! BONBONIERA RUFF — Prešernova 1.

Rajanje društva »Soboc« v Celju, ki so dne 10. februara v Narodnem domu, bo zaradi nastopa vseslovenskih narodnih noš še bolj zanimivo in privlačno. Vabljeni vsi! (—)

Še en škratčan primer zaradi opozicije. Včeraj smo poročali, da je v celjski bolnišnici podlegla 19-letna sobarica Angela Markova iz Zalca opokladinam, ki jih je dobila, ko se ji je pri peči vnela obleka. V ponedeljek pa je umrla v celjski bolnišnici 75-letna občanska reva Antonija Korovačeva iz Ivenca pri Vojniku. Korovačevi se je 25. januarja pri študijski vnela obleka, pri čemer je dobila starke težke opekline po nogah. Prepeljali so jo v bolnišnico, kjer je po hudem trpljenju v ponedeljek izdihnila.

Kazna za uboj. Pred tridesetimi leti senat okrožnega sodišča v Celju se je včeraj na tajni razpravi zagovarjal 19-letni hlapec Albert Obrulj iz Resnika pri Zreču zaradi uboja. Obrulj je letos na Novoga leta dan popoldne v Rebernikovi gostilni pri Sv. Kunigundi blizu Zreča zabol del Franca Videničkina z nožem v levo ramo in v srce ter ga usmrtil. Obrulj je bil obsojen na 3 leta rožnje.

Za mesne reževe v Celju je nakazalo poverljivostno tehnično zbornico »Dentist« v Ljubljani mestni občini celjski 200 din nameste venca na grob dentista-tehnik g. Herberta Schagerja v Celju.

Razprava zaradi roparskega umora. Pred petdesetimi leti senat okrožnega sodišča v Celju se bo pričela v petek 9. t. m. ob pol 9. razprava proti 20-letnemu tovarniškemu delavcu Antonu Pfeiferju iz Tevč pri Laškem, ki je v noči od 30. na 31. decembra v Debru pri Laškem umoril 17letnega delavca Janeza Senico iz Slivnega. Pfeifer je ustrelil Senico s samokresom v hrbet nato z nožem prelazil vrat, potem pa mu vzela 223 din gotovine. Ker Pfeifer še ni polnoleten, bo razprava tajna.

Iz Maribora

Dr. Ivo Šorli zapusti Maribor. Naš odlični pisatelj notar dr. Ivo Šorli odhaja iz Maribora, kjer je dolgo vrsto let deloval v mariborskem kulturnem in umetniškem življenju. Z njim zapušta naše mesto markantna osebnost, ki si je pridobila s svojim plemenitost nastopom in vedro družabnostjo v vseh krogih mariborskega prebivalstva nešteto iskrenih prijateljev in čestitelcev. Ob njegovem odhodu iz Maribora mu priredi drevo ob 20. pri Orlu Umetniški klub v Mariboru poslovilni večer, ki se ga bodo udeležili vsi mariborski kulturni delavci ter Šorlijevi prijatelji in čestitelji.

V Mariboru primanjkuje drobiža. Zadnje dneve se opaža v Mariboru občutno primanjčevanje drobiža, kar se čuti zlasti v poslovnem in gospodinskem življenju.

Totji listi Studenčanom. Jutri v četrtki je v marljivo delujoči študentski ljudski univerzi šaljivi večer pod naslovom »Totji listi Studenčanom«. Predava urednik »Totega lista« g. Božo Podkrajski. Tedenske slike. Vstop prost. Pričetek ob 19. uri.

Prelazna premiera. Zaradi tehničnih vzrokov je nastala v gledališkem repertoarju sprememba. Jutri, v četrtki, bo »Othello« za red A, v soboto pa premiera »Cigana barona« za red C.

Sneg kopni. Po opazanih tezenske postaje je višina snega v ravni skopnela na 40 cm. Včerašnja minimalna jutranja temperatura je bila -1,0 st. C. Tezenska postaja napoveduje za marib. okoliš oblačno in malo vetrovno vreme.

Januarsko vreme v Mariboru. Ob pregledu vremenskih prilik letošnjega januarja v Mariboru na podlagi opažanj tezenske postaje se kaže, da je bil najmržljivejši dan 13. januar, ko je bilo 22 pod ničlo, najmanj hladan pa 6. januarja, ko je bilo popoldne 1,2 C nad ničlo. Povprečna minimalna temperatura je bila v letošnjem januarju -12,5 C. Sneg je ležal na zemlji ves mesec. Mesečna količina vode od raztopljenega snega je bila 38,5 mm.

Sresko učiteljsko društvo Maribor levi breg bo zborovalo v soboto 10. t. m. ob pol 10. v krčevinski šoli. Ze ob otvoritvi bo naš obsejno učiteljsko, ki je pač najhujše prizadeto s posledicami naraščajoče druginje, povzdignilo ponovno svoj glas za zboljšanje svojega in položaja vseh javnih nameštencev. Poleg običajnih točk je na dnevnem redu: volitev skupščinskih delegatov, nadalje anketni razgovor k vprašanju: »Kaj govori in v kaj proti kmetski školi?« Naša izkustva s kmetskimi poukom. — Če bo pripušča čas, bo g. Mirko Vauda podal kratak referat: »Zračna obramba v pouku ljudske šole«. Dnevni red zborovanja živo priča, kako vestno evidenco o vseh najaktualnejših sobodnih vprašanjih vodi naše obsejno učiteljsko, ki ga pač res bolj kakor vse ostalo prehitujejo potrebe in zahteve časa. Da bi slično vestno evidenco in vseobsejno upoštevanje našega vedno skrbnega in delovno ter eksistentno vendar tako slabo ovrednotenega obsejnega učiteljskega šole, so vodili na odločujočih mestih, na to čaka že dolgo, dolgo ne le učiteljsko samo, marveč vsa meja in njo razumevajoča javnost!

V Narodnem gledališču bo gostovala v četrtki 15. t. m. Mrakova gledališka skupina iz Ljubljane. Gostje bodo uprizorili najnovjšo Mrakovo tragedijo »Stari Rimljani«. Delo, ki v petih razgibanih slikah prikazuje tragičen razpad ljubljanske meščanske rodbine, je bilo uprizorjeno v Ljubljani že večkrat z izrednim uspehom.

Letošnji redni občni zbor podružnice Jugoslovenskega turing kluba v Mariboru bo v četrtki, 8. februara ob 20. uri v lovski sobi hotela »Orel« v običajnim dnevnem redu. Udeležba za članstvo obvezna, prijatelji turinga iskreno vabljeni! Uprava. (—)

Nov napis. Na postopje na Trgu svobode števil 6 so montirali nov napis s sledicim besedilom: »Konzulat Leibach, Zweigstelle Marburg. Napis vzbuja pozornost Mariborčanov.

Petroleje je dragocena reč, zlasti v današnjih časih. Njegova vrednost je zanemarljiva celo nekoga trgovskega pomočnika in ga pahnila v kriminal. Ukradel je nekemu mariborskemu trgovcu 10 kg petroleja, da bi ga prodal. Petroleje so zaplenili, pomočnik pa je ob službo.

Živa bakla. 80letnemu preužitkarju Janezu Vogrinu iz Sv. Antona v Slovenskih goricah se je vnela ob peč obleka. Domačini so pravočasno prihitali na pomoč in mu sneli gorečo obleko. Vogrin je dobil težke opekline in so ga prepeljali v bolnišnico.

Tatvine v Hutterjevi tavnici. Poročali smo o tatvinah v Hutterjevi tekstilni tavnici v oktobru 1939. Tedaj je izginilo

razno blago, vredno okoli 2000 din. V svezi s tem je včeraj dopoldne mali kazenski senat obsodil 36letnega Josipa Ferša in 37letnega Franca Mohorka. Vsa je bil obsojen na 3 mesece strogega zaporja, pogojno za 3 leta.

Ljudje padajo. Pri padcu na potedi si je zlomil 32letni potujoči godbenik Oto Omejevo levo nogo, 9letni Anton Pažon desnico, 58letni postrešček Ivan Kajzer levo nogo, 55letni poštni zvičnik Jurij Bratašek desnico, 60letni Friderik Dvoršak pa desno nogo. Vsi so se zatekli v bolnišnico.

Veliki kazenski senat je razpravil včeraj dopoldne o dogodku 31. avgusta 1939 v Zamošanskem gozdu, ko je 32letni Franc Stepišnik navahnil na posestnika Jakoba Vesenjaka in mu odvzel 1200 din gotovine. Stepišnika je veliki kazenski senat obsodil na 3 leta rožnje.

ma uradno pripravil s nepopolno srednješkolo izobrazbo in svaničnike 90 fr. (60) odn. 110 Kš (80) in za služitelje 75 fr. (50) odn. 90 Kš (70). Te spremembe veljajo za Češko-Moravsko od 1. oktobra 1939 in za Francijo od 1. jan. 1940.

Uvoz pomaranj in kave. Uvozni odbor Nar. banke sklenil, da se dovolj uvoz pomaranj iz Palestine na podlagi kompenzacije, in sicer za eno tretjino vrednosti izvoza v našega blaga v Palestino, medtem ko morata biti ostali dve tretjini vrednosti izvoza vnešeni v devizah. Nadalje odobrava uvozni odbor uvoz kave iz Brazilije v kompenzacijo za naš izvoz cementsa.

Nova uprava Jadranskih ladjedelnice d. d. v Splitu. V trgovinskem registru na Sušaku je bila vpisana nova uprava Jadranskih ladjedelnice d. d. v Splitu s podružnicu v Kraljevicu. V upravnom odboru so: dr. Milorad Djordjević, minister v pokloju (predsednik), Dragomir Pavlović, ravnatelj Francosko-srbske banke v Beogradu, Marin Ferić, industrijec v Splitu in dr. Vinko Zorc, odvjetnik v Beogradu.

Borze 6. februara. Na jugoslovenskih borzah notirajo nemški klirinški čeki nespremenjeno 14.70 do 14.90. Grški boni so notirali v Ljubljani 30.25 do 30.75, v Zagrebu je bil promet po 30.75, v Beogradu pa po 31.18. Tečaj na svobodnem trgu se nadalje ravna po tečaju 55 din za dolar.

Devize. Ljubljana. Oficijelni tečaj: London 176.35 — 179.55, Pariz 99.65—101.95, New York 4425 — 4485, Curih 995 — 1005, Amsterdam 2349 — 2387, Bruselj 749 — 761. Tečaj na svobodnem trgu: London 217.84 — 221.04, Pariz 123.15 — 125.45, New York 5480 — 5520, Curih 1228.18—1238.18, Amsterdam 2901.17 — 2939.17, Bruselj 925.05 — 937.05.

Curih. Beograd 10, Pariz 10.03, London 17.7925, New York 446, Bruselj 75.50, Milan 22.51, Amsterdam 236.80, Berlin 178.70, Stockholm 106.1750, Oslo 101.35, København 86.10, Budimpešta 86.50, Atene 3.30, Bukarešta 3.30.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 420 den., 4% agrarne 52 bl., 4% severne agrarne 50 — 52, 6% begunjske 75 den., 6% dalm. agrarne 68 den., 6% šumske 66 den., 7% invest. 98 den., 7% Blair 87.50 den., 8% Blair 96 den.; delnice: PAB 190 den., Trboveljska 245 — 250 (245), Gut-

šinski 52 den., 4% agrarne 52 bl., 4% severne agrarne 50 — 52, 6% begunjske 75 den., 6% dalm. agrarne 68 den., 6% šumske 66 den., 7% invest. 98 den., 7% Blair 87.50 den., 8% Blair 96 den.; delnice: PAB 190 den., Trboveljska 245 — 250 (245), Gut-

šinski 52 den., 4% agrarne 52 bl., 4% severne agrarne 50 — 52, 6% begunjske 75 den., 6% dalm. agrarne 68 den., 6% šumske 66 den., 7% invest. 98 den., 7% Blair 87.50 den., 8% Blair 96 den.; delnice: PAB 190 den., Trboveljska 245 — 250 (245), Gut-

šinski 52 den., 4% agrarne 52 bl., 4% severne agrarne 50 — 52, 6% begunjske 75 den., 6% dalm. agrarne 68 den., 6% šumske 66 den., 7% invest. 98 den., 7% Blair 87.50 den., 8% Blair 96 den.; delnice: PAB 190 den., Trboveljska 245 — 250 (245), Gut-

šinski 52 den., 4% agrarne 52 bl., 4% severne agrarne 50 — 52, 6% begunjske 75 den., 6% dalm. agrarne 68 den., 6% šumske 66 den., 7% invest. 98 den., 7% Blair 87.50 den., 8% Blair 96 den.; delnice: PAB 190 den., Trboveljska 245 — 250 (245), Gut-

šinski 52 den., 4% agrarne 52 bl., 4% severne agrarne 50 — 52, 6% begunjske 75 den., 6% dalm. agrarne 68 den., 6% šumske 66 den., 7% invest. 98 den., 7% Blair 87.50 den., 8% Blair 96 den.; delnice: PAB 190 den., Trboveljska 245 — 250 (245), Gut-

šinski 52 den., 4% agrarne 52 bl., 4% severne agrarne 50 — 52, 6% begunjske 75 den., 6% dalm. agrarne 68 den., 6% šumske 66 den., 7% invest. 98 den., 7% Blair 87.50 den., 8% Blair 96 den.; delnice: PAB 190 den., Trboveljska 245 — 250 (245), Gut-

šinski 52 den., 4% agrarne 52 bl., 4% severne agrarne 50 — 52, 6% begunjske 75 den., 6% dalm. agrarne 68 den., 6% šumske 66 den., 7% invest. 98 den., 7% Blair 87.50 den., 8% Blair 96 den.; delnice: PAB 190 den., Trboveljska 245 — 250 (245), Gut-

šinski 52 den., 4% agrarne 52 bl., 4% severne agrarne 50 — 52, 6% begunjske 75 den., 6% dalm. agrarne 68 den., 6% šumske 66 den., 7% invest. 98 den., 7% Blair 87.50 den., 8% Blair 96 den.; delnice: PAB 190 den., Trboveljska 245 — 250 (245), Gut-

šinski 52 den., 4% agrarne 52 bl., 4% severne agrarne 50 — 52, 6% begunjske 75 den., 6% dalm. agrarne 68 den., 6% šumske 66 den., 7% invest. 98 den., 7% Blair 87.50 den., 8% Blair 96 den.; delnice: PAB 190 den., Trboveljska 245 — 250 (245), Gut-

šinski 52 den., 4% agrarne 52 bl., 4% severne agrarne 50 — 52, 6% begunjske 75 den., 6% dalm. agrarne 68 den., 6% šumske 66 den., 7% invest. 98 den., 7% Blair 87.50 den., 8% Blair 96 den.; delnice: PAB 190 den., Trboveljska 245 — 250 (245), Gut-

šinski 52 den., 4% agrarne 52 bl., 4% severne agrarne 50 — 52, 6% begunjske 75 den., 6% dalm. agrarne 68 den., 6% šumske 66 den., 7% invest. 98 den., 7% Blair 87.50 den., 8% Blair 96 den.; delnice: PAB 190 den., Trboveljska 245 — 250 (245), Gut-

šinski 52 den., 4% agrarne 52 bl., 4% severne agrarne 50 — 52, 6% begunjske 75 den., 6% dalm. agrarne 68 den., 6% šumske 66 den., 7% invest. 98 den., 7% Blair 87.50 den., 8% Blair 96 den.; delnice: PAB 190 den., Trboveljska 245 — 250 (245), Gut-

šinski 52 den., 4% agrarne 52 bl., 4% severne agrarne 50 — 52, 6% begunjske 75 den., 6% dalm. agrarne 68 den., 6% šumske 66 den., 7% invest. 98 den., 7% Blair 87.50 den., 8% Blair 96 den.; delnice: PAB 190 den., Trboveljska 245 — 250 (245), Gut-

šinski 52 den., 4% agrarne 52 bl., 4% severne agrarne 50 — 52, 6% begunjske 75 den., 6% dalm. agrarne 68 den., 6% šumske 66 den., 7% invest. 98 den., 7% Blair 87.50 den., 8% Blair 96 den.; delnice: PAB 190 den., Trboveljska 245 — 250 (245), Gut-

šinski 52 den., 4% agrarne 52 bl., 4% severne agrarne 50 — 52, 6% begunjske 75 den., 6% dalm. agrarne 68 den., 6% šumske 66 den., 7% invest. 98 den., 7% Blair 87.50 den., 8% Blair 96 den.; delnice: PAB 190 den., Trboveljska 245 — 250 (245), Gut-

šinski 52 den., 4% agrarne 52 bl., 4% severne agrarne 50 — 52, 6% begunjske 75 den., 6% dalm. agrarne 68 den., 6% šumske 66 den., 7% invest. 98 den., 7% Blair 87.50 den., 8% Blair 96 den.; delnice: PAB 190 den., Trboveljska 245 — 250 (245), Gut-

šinski 52 den., 4% agrarne 52 bl., 4% severne agrarne 50 — 52, 6% begunjske 75 den., 6% dalm. agrarne 68 den., 6% šumske 66 den., 7% invest. 98 den., 7% Blair 87.50 den., 8% Blair 96 den.; delnice: PAB 190 den., Trboveljska 245 — 250 (245), Gut-

šinski 52 den., 4% agrarne 52 bl., 4% severne agrarne 50 — 52, 6% begunjske 75 den., 6% dalm. agrarne 68 den., 6% šumske 66 den., 7% invest. 98 den., 7% Blair 87.50 den., 8% Blair 96 den.; delnice: PAB 190 den., Trboveljska 245 — 250 (245), Gut-

šinski 52 den., 4% agrarne 52 bl., 4% severne agrarne 50 — 52, 6% begunjske 75 den., 6% dalm. agrarne 68 den., 6% šumske 66 den., 7% invest. 98 den., 7% Blair 87.50 den., 8% Blair 96 den.; delnice: PAB 190 den., Trboveljska 245 — 250 (245), Gut-

šinski 52 den., 4% agrarne 52 bl., 4% severne agrarne 50 — 52, 6% begunjske 75 den., 6% dalm. agrarne 68 den., 6% šumske 66 den., 7% invest. 98 den., 7% Blair 87.50 den., 8% Blair 96 den.; delnice: PAB 190 den., Trboveljska 245 — 250 (245), Gut-

šinski 52 den., 4% agrarne 52 bl., 4% severne agrarne 50 — 52, 6% begunjske 75 den., 6% dalm. agrarne 68 den., 6% šumske 66 den., 7% invest. 98 den., 7% Blair 87.50 den., 8% Blair 96 den.; delnice: PAB 190 den., Trboveljska 245 — 250 (245), Gut-

šinski 52 den., 4% agrarne 52 bl., 4% severne agrarne 50 — 52, 6% begunjske 75 den., 6% dalm. agrarne 68 den., 6% šumske 66 den., 7% invest. 98 den., 7% Blair 87.50 den., 8% Blair 96 den.; delnice: PAB 190 den., Trboveljska 245 — 250 (245), Gut-

šinski 52 den., 4% agrarne 52 bl., 4% severne agrarne 50 — 52, 6% begunjske 75 den., 6% dalm. agrarne 68 den., 6% šumske 66 den., 7% invest. 98 den., 7% Blair 87.50 den., 8% Blair 96 den.; delnice: PAB 190 den., Trboveljska 245 — 250 (245), Gut-

šinski 52 den., 4% agrarne 52 bl., 4% severne agrarne 50 — 52, 6% begunjske 75 den., 6% dalm. agrarne 68 den., 6% šumske 66 den., 7% invest. 98 den., 7% Blair 87.50 den., 8% Blair 96 den.; delnice: PAB 190 den., Trboveljska 245 — 250 (245), Gut-

šinski 52 den., 4% agrarne 52 bl., 4% severne agrarne 50 — 52, 6% begunjske 75 den., 6% dalm. agrarne 68 den., 6% šumske 66 den., 7% invest. 98 den., 7% Blair 87.50 den., 8% Blair 96 den.; delnice: PAB 190 den., Trboveljska 245 — 250 (245), Gut-

šinski 52 den., 4% agrarne 52 bl., 4% severne agrarne 50 — 52, 6% begunjske 75 den., 6% dalm. agrarne 68 den., 6% šumske 66 den., 7% invest. 98 den., 7% Blair 87.50 den., 8% Blair 96 den.; delnice: PAB 190 den., Trboveljska 245 — 250 (245), Gut-

šinski 52 den., 4% agrarne 52 bl., 4% severne agrarne 50 — 52, 6% begunjske 75 den., 6% dalm. agrarne 68 den., 6% šumske 66 den., 7% invest. 98 den., 7% Blair 87.50 den., 8% Blair 96 den.; delnice: PAB 190 den., Trboveljska 245 — 250 (245), Gut-

šinski 52 den., 4% agrarne 52 bl., 4% severne agrarne 50 — 52, 6% begunjske 75 den., 6% dalm. agrarne 68 den., 6% šumske 66 den., 7% invest. 98 den., 7% Blair 87.50 den., 8% Blair 96 den.; delnice: PAB 190 den., Trboveljska 245 — 250 (245), Gut-

šinski 52 den., 4% agrarne 52 bl., 4% severne agrarne 50 — 52, 6% begunjske 75 den., 6% dalm. agrarne 68 den., 6% šumske 66 den., 7% invest. 98 den., 7% Blair 87.50 den., 8% Blair 96 den.; delnice: PAB 190 den., Trboveljska 245 — 250 (245), Gut-

šinski 52 den., 4% agrarne 52 bl., 4% severne agrarne 50 — 52, 6% begunjske 75 den., 6% dalm. agrarne 68 den., 6% šumske 66 den., 7% invest. 98 den., 7% Blair 87.50 den., 8% Blair 96 den.; delnice: PAB 190 den., Trboveljska 245 — 250 (245), Gut-

šinski 52 den., 4% agrarne 52 bl., 4% severne agrarne 50 — 52, 6% begunjske 75 den., 6% dalm. agrarne 68 den., 6% šumske 66 den., 7% invest. 98 den., 7% Blair 87.50 den., 8% Blair 96 den.; delnice: PAB 190 den., Trboveljska 245 — 250 (245), Gut-

šinski 52 den., 4% agrarne 52 bl., 4% severne agrarne 50 — 52, 6% begunjske 75 den., 6% dalm. agrarne 68 den., 6% šumske 66 den., 7% invest. 98 den., 7% Blair 87.50 den., 8% Blair 96 den.; delnice: PAB 190 den., Trboveljska 245 — 250 (245), Gut-

šinski 52 den., 4% agrarne 52 bl., 4% severne agrarne 50 — 52, 6% begunjske 75 den., 6% dalm. agrarne 68 den., 6% šumske 66 den., 7% invest. 98 den., 7% Blair 87.50 den., 8% Blair 96 den.; delnice: PAB 190 den., Trboveljska 245 — 250 (245), Gut-

šinski 52 den., 4% agrarne 52 bl., 4% severne agrarne 50 — 52, 6% begunjske 75 den., 6% dalm. agrarne 68 den., 6% šumske 66 den., 7% invest. 98 den., 7% Blair 87.50 den., 8% Blair 96 den.; delnice: PAB 190 den., Trboveljska 245 — 250 (245), Gut-

šinski 52 den., 4% agrarne 52 bl., 4% severne agrarne 50 — 52, 6% begunjske 75 den., 6% dalm. agrarne 68 den., 6% šumske 66 den., 7% invest. 98 den., 7% Blair 87.50 den., 8% Blair 96 den.; delnice: PAB 190 den., Trboveljska 245 — 250 (245), Gut-

šinski 52 den., 4% agrarne 52 bl., 4% severne agrarne 50 — 52, 6% begunjske 75 den., 6% dalm. agrarne 68 den., 6% šumske 66 den., 7% invest. 98 den., 7% Blair 87.50 den., 8% Blair 96 den.; delnice: PAB 190 den., Trboveljska 245 — 250 (245), Gut-

šinski 52 den., 4% agrarne 52 bl., 4% severne agrarne 50 — 52, 6% begunjske 75 den., 6% dalm. agrarne 68 den., 6% šumske 66 den., 7% invest. 98 den., 7% Blair 87.50 den., 8% Blair 96 den.; delnice: PAB 190 den., Trboveljska 245 — 250 (245), Gut-

šinski 52 den., 4% agrarne 52 bl., 4% severne agrarne 50 — 52, 6% begunjske 75 den., 6% dalm. agrarne 68 den., 6% šumske 66 den., 7% invest. 98 den., 7% Blair 87.50 den., 8% Blair 96 den.; delnice: PAB 190 den., Trboveljska 245 — 250 (245), Gut-

šinski 52 den., 4% agrarne 52 bl., 4% severne agrarne 50 — 52, 6% begunjske 75 den., 6% dalm. agrarne 68 den., 6% šumske 66 den., 7% invest. 98 den., 7% Blair 87.50 den., 8% Blair 96 den.; delnice: PAB 190 den., Trboveljska 245 — 250 (245), Gut-

šinski 52 den., 4% agrarne 52 bl., 4% severne agrarne 50 — 52, 6% begunjske 75 den., 6% dalm. agrarne 68 den., 6% šumske 66 den., 7% invest. 98 den., 7% Blair 87.50 den., 8% Blair 96 den.; delnice: PAB 190 den., Trboveljska 245 — 250 (245), Gut-

šinski 52 den., 4% agrarne 52 bl., 4% severne agrarne 50 — 52, 6% begunjske 75 den., 6% dalm. agrarne 68 den., 6% šumske 66 den., 7% invest. 98 den., 7% Blair 87.50 den., 8% Blair 96 den.; delnice: PAB 190 den., Trboveljska 245 — 250 (245), Gut-

šinski 52 den., 4% agrarne 52 bl., 4% severne agrarne 50 — 52, 6% begunjske 75 den., 6% dalm. agrarne 68 den., 6% šumske 66 den., 7% invest. 98 den., 7% Blair 87.50 den., 8% Blair 96 den.; delnice: PAB 190 den., Trboveljska 245 — 250 (245), Gut-

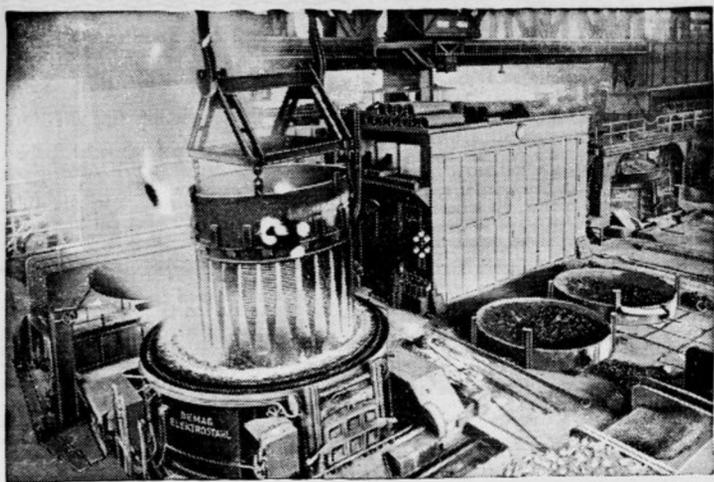
šinski 52 den., 4% agrarne 52 bl., 4% severne agrarne 50 — 52, 6% begunjske 75 den., 6% dalm. agrarne 68 den., 6% šumske 66 den., 7% invest. 98 den., 7% Blair 87.50 den., 8% Blair 96 den.; delnice: PAB 190 den., Trboveljska 245 — 250 (245), Gut-

šinski 52 den., 4% agrarne 52 bl., 4% severne agrarne 50 — 52, 6% begunjske 75 den., 6% dalm. agrarne 68 den., 6% šumske 66 den., 7% invest. 98 den., 7% Blair 87.50 den., 8% Blair 96 den.; delnice: PAB 190 den., Trboveljska 245 — 250 (245), Gut-

šinski 52 den., 4% agrarne 52 bl., 4% severne agrarne 50 — 52, 6% begunjske 75 den., 6% dalm. agrarne 68 den., 6% šumske 66 den., 7% invest. 98 den., 7% Blair 87.50 den., 8% Blair 96 den.; delnice: PAB 190 den., Trboveljska 245 — 250 (245), Gut-

šinski 52 den., 4% agrarne 52 bl., 4% severne agrarne 50 — 52, 6% begunjske 75 den., 6% dalm. agrarne 68 den., 6% šumske 66 den., 7% invest. 98 den.,

Novo jeklo iz starega železa

Gornja peč, ki je največja svoje vrste na svetu, služi za pretaljevanje železnih in jeklenih odpadkov, ki se pod visoko temperaturo električnega oblaka spet zlijejo v polnovredno jeklo visoke kakovosti za izdelovanje orodja in strojnih delov. S posebno pripravo se lahko vroči v peč 40 ton železnih odpadkov hkrati in je peč do vrha napolnjena v 3 do 40 min., dočim je bilo poprej za polnitev potrebno prav toliko ur.

„Zajamčeno“ Potegavščina s spolom v stekleničkah — Prebrani mehiški trgovci

Mehičani polagajo veliko važnost na to, da se jim rod nadaljuje z moškimi potomstvom. Na ta račun je neka tvrdka pred kratkim napravila stajne kupčije, ko je spravila na trg pripomoček, ki naj bi jamčil za to, da bodo matere rodile dečke.

Medicinska kontrola je seveda ugotovila, da ta pripomoček, ki so ga prodajali v velikih steklenicah za drag denar, nima prav nobenega učinka na organizem mater. Navzlic temu so bile Mehičanke, kakor se to običajno dogaja, za vodico silno vnete. Oblasti pa niso mogle napraviti ničesar proti temu, kajti na steklenicah so bili različni napis: »Če ne bo uspeha, dobite denar nazaj.« Na ta način tvrdki tedaj ni mogel ničče očitati, da bi hotela kupce svoje te-

Nemško-ruska demarkacija

Kakor poročajo nemški listi, je demarkacija nemško-ruske meje, ki seka Poljsko na dva dela, v glavnem končana.

Ta meja je dolga skoraj 1500 km in jo sestavljajo skoraj po dveh tretjinah vodni toki, Pisa, Bug in San. Tako za vodni, kakor za kopni del meje so že v naprej določili markacijski sistem v vseh potankostih. Kameniti mejniki, kakršni so običajni na nemških mejah, tu ne prihajajo v poštev, ker bi pozimi izgubili pod visokim snegom. Uporabili so zato visoke mejne droge. V razdalji 5 m stojita po dva takšna droga in točno v njihovi sredini poteka dogovorjena meja. Do te teoretične črte sega tudi obojestransko suvereno ozemlje, tako da ni vmes nobenega »zemlja brez gospodarja«.

V celoti so porabili štiri tisoč mejnih drogov. Na »suhi« meji stoji najmanj vsakih

Drogi namesto kamenitih mejnikov — Težave na prelazu Užoku v Karpatih

500 m dvojica takšnih drogov in povsod, kjer se meja zakrivi, ob vsakem kolenu mejne črte je bilo treba postaviti markacijo. Pri vsaki izmed dveh tisočev mejnih točk so napravili skico v merilu 1:10.000, ki jo dopolnjuje protokol s točnim opisom kraja.

Delo mešane komisije je bilo v hudem mrazu in redko naseljenem ozemlju zelo težko. V znanem pragozdu pri Avgustovu so morali nemški in ruski pionirji z motornimi žagami urezati deset metrov širok, raven pas, da je bilo mogoče mejo sploh začrtati. Na Užuškem prelazu v Karpatih, kjer se nemško-ruska meja sestaja z madžarsko, demarkacije zavoljo hudega snega sploh še ni bilo mogoče izvesti. Mešane demarkacijske komisije so se vrnile v Moskvo, kjer se bodo vršila sedaj pogajanja o pravnih in prometnih vprašanjih, mejnih prehodih i. t. d.

Francozi zahtevajo nakaznice za živila

Uvedli jih bodo najprej v Parizu

Zdi se, da skušnje, ki so si jih pridobili Francozi v prvih petih mescih sedanje vojne, ne zadovoljujejo prebivalstva v pogledu preskrbe z živili. Zato se v zadnjem času čedalje bolj glasno sliši zahteva, naj bi vlada uvedla nakaznice za živila.

Do zime so se cene držale stare višine, v zadnjem času pa so se dvignile. Tako na primer stane danes v Parizu kilogram kruha 3.20 fr., liter mleka 2.30, maslo 18 fr., kilogram (prej 12 fr.) in tudi mesu je cena poskočila. Prav tako se je podražilo olje od 8 na 13 fr. liter. Vino, ki spada k vsakemu obedu in večerji na mizo, je tudi nekoliko dražje.

Lahko se reče, da ne primanjkuje nobenih živil, toda dobava nekaterih predmetov, n. pr. kave, premoga in mila, je postala nereditna in to je tisto, kar sil ljudstvo po zahtevi uvedbe živilskih nakaznic. Francoški narod, ki je vajen reda in umerjenosti v vsem, občuti sedanje stanje že

kot nepravilnost, ki jo je treba čimprej odpraviti. Zato je pričakovati, da bo vlada poslušala glas iz ljudstva ter uvedla živilske nakaznice za sladkor, kavo, testenine, olje in mlo vsaj v Parizu, kjer je o tem že razpravljali mestni svet. Verjetno pa je, da se bo ta metoda uveljavila tudi v nekaterih okrožjih, ki ležijo v bližini prestolnice. S tem hočejo oblasti onemogočiti kupičenje živil, katere si nabavljajo zlasti premožnejši sloji, ki razpolagajo z večjo imovino kakor delavci, ki morajo živeti iz rok v usta.

Tabak in rastline

Tobačni dim sobnim rastlinam škoduje. V sobah, kjer mnogo kadimo, zato ne imejmo sobnih rastlin.

INSERIRAJTE V „JUTRU“!

Bacili

zoper pljučnico

Iz Amerike poročajo, da je njujorški profesor Dubos odkril nove bacille, ki so sposobni uničevati povzročitelje človeških boleznih. S poskusmi je ugotovil, da ubija novi bacil v kratkem času posebno mnogo pnevmokokov, povzročiteljev pljučnice. Pri praktičnih poskusih z živalmi je Dubos bele miši okužil s stotisočkratno smrtno količino pnevmokokov, a živali so vendarle ostale žive, ker jih je istočasno cepil z novimi bacili. Ta čas dela poskuse z ljudmi.

Podaljšala se je za dva cm

V Ameriki obstoji za pilote civilne letalske službe predpis, da morajo biti najmanj 5 pedit in 2 palca, to je malenkost nad 1.55 m visoki. Ta dolžina jim je potrebna, da lahko držijo brez težav nogo na pedalah in so jim oči vendarle v višini opazovalnega okna.

Miss Katlin Hildebrandova iz Kansas Cityja je bila zelo nesrečna, ko so jo pri izpitu za pilotko zavrnili, ker je merila samo 5 pedit in 1 palec. Ker pa šteje šele 19 let in nje rast še ni končana, je sklenila uporabiti vse mogoče metode, da se podaljša. Delala je dolge izlete z zdravniškim telesom in vratom, plezala je gor in dol po visokih lestvah, obesala se je do izčrpanosti z rokami na veje dreves, potem ko si je na noge privezala utež, skratka storila je vse, kar so ji priporočali, in ji je v nekoliko tednih res uspelo, da se je podaljšala za več nego 2 cm, kolikor ji je pač manjkalo do predpisane mere. S to novo mero je stopila pred izpitno komisijo, kjer je opravila tudi sijajno in je postala pilotka.

Če še ne veš, zdaj izveš:

da so v Pragi prekrstili vse postaje. Izginile so oznake za Wilsonov, Masarykov in Denisov kolodvor;

da je zaradi evakuacijskih ukrepov na Angliškem trenutno 409.000 otrok brez pouka;

da so imele oblasti Zedinjenih držav konec decembra 1939. v evidenci devet milijonov brezposelnih;

da znašajo uradno ugotovljene izgube zaradi potresa v Anatoliji: 35.000 mrtvih in 200.000 ljudi brez strehe. Porušenih je bilo v celem 50.000 hiš;

da je bil letošnji 20. januar s temperaturo 16 stopinj pod ničlo najbolj mrzel dan zadnjih 59 let v Londonu;

da je francosko sodišče v Nancyju obsodilo nemška državljana Paula Kleina in Heinricha Barena zaradi vohunstva na smrt;

Petrolej na Krimu

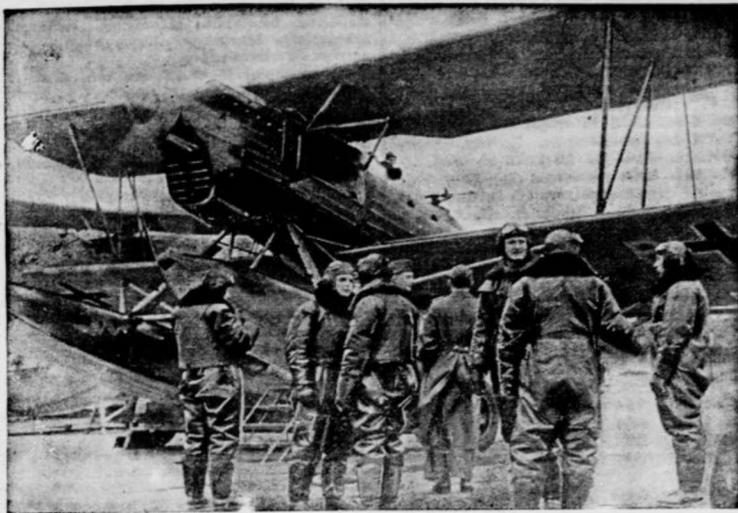
Kakor poročajo iz Moskve, so na polotoku Krimu prvič izsledili petrolej v novih predmestjih mesta Siodosie, ki leži na jugovzhodu polotoka, prodira petrolej iz globine 123 m. Neki vodilni ruski geolog, ki je ta petrolej odkril, je mnenja, da so na polotoku Krimu še nadaljnja izdatna ležišča dragocene tekočine.

Chamberlain v Berlinu

Na nekem trgu v nemški prestolnici so postavili propagandi v podporo in ljudem v veselje Chamberlainov kip iz snega.

Težak in riskanten poklic

Skupina nemških letalcev, ki nadlegujejo angleške konvoje v Severnem morju, se pogovarja pred startom.

Nevarna influenza

Pozor pred okuženjem! — Znaki bolezni

Prof. E. Haagen z zavoda za infekcijske bolezni v Berlinu pravi, da je influenza še danes ena izmed najnevarnejših boleznih. Pri tem gre za pravo influenco, ne za razna obolenja, ki jih razumemo pod besedo »hripač«. Pravo ali epidemično influenco povzroča poseben virus in imunost po njej je razmeroma kratka. Opredelili bi jo kot akutno infekcijsko bolezen, ki se javlja pred vsem z vrsto kataralnih pojavov dihalnih organov. Kadar nastopa epidemično, kaže pogostoma enoten, bodisi, lahek, bodisi težak potek.

Nje začetek se izraža z nenadno vročino, splošno utrujenostjo in bolečinami v udih. Potem se pojavijo vnetja v zaletku sapnika. Pri lahkem poteku bolezen že po nekoliko dneh uplahne, v težkih primerih,

ko so prizadeta pljuča, pa traja lahko dolgo in povzroči tudi dolgo rekonvalesenco. Umrljivost utegne biti zelo visoka in za vnetja v pljučih, ki se pojavijo v prvih dneh, je prognoza zelo neugodna.

Pogostoma slišimo, da je influenza v zvezi z letnim časom. To je pa le do neke mere res. Po statistiki, ki obsega 125 epidemij, jih je bilo samo 50 v zimskem času, 35 spomadi, 16 poleti in 24 jeseni.

Povzročitelj influence dospo skozi usta in nos v organizem, in sicer po navadi z izločinami bolnikov, ki trpijo običajno za voljo obilnejšega izločevanja zlasti skozi nos. Posebno rahlo oboleni, ki utegnejo opravljati svoje poklicno delo, namesto da bi ostali v postelji, okužijo lahko nešteto drugih ljudi.

Ločitev, ker je bila prelepa...

Operacijska tehnika v Ameriki na višku popolnosti — Nenavadna ločitev

Ameriški kirurgi pravijo, da ni dandanes za nobenega človeka več potrebno, da bi bil grd. Lepotni specialisti, ki se poslužujejo najmodernejših tehničnih pripomočkov in operacijskih spretnosti, so dosegli baš v Ameriki velikanske uspehe. Krive nosove in votla lica popravljajo igravo, grdo čelo jim ne dela nobenih pregledov, priprte oči spreminjajo v velike in žarke. Ni telesne napake, ki bi je moderna operacijska tehnika ne znala odpraviti.

Po takšnih operacijah se neredko življenje kakšnega človeka, pred vsem duševno življenje kakšne ženske popolnoma prekucne, kakor je pokazal svojevrsten proces, ki se je vršil te dni pred nekimi njujorškimi sodiščem.

Tragedija se je začela s tem, da je neki zdravnik, znan lepotni specialist, nekega dne v hotelu zagledal mlado služkinjo z nenavadno grdimi potezami. Kot specialista ga je mikalo, da bi njeno grdo s tehničnimi pripomočki spremenil v lepoto. Dekle je hitro privolilo.

Res je iz nje napravil lepoticu, in sicer takšno lepoticu — da se je sam zaljubil vanjo. Poročil se je z njo. Potem pa so se pokazali nedostatki. Vsi moški so občudovali lepo zdravnikovo ženo, tako da je postal silno ljubosumen. Nekega dne ji je očital, da posveča drugim moškim preveč pozornosti. Tedaj je odgovorila, da je sam kriv in da se sama v ulogi ženske, ki jo vsi občudujejo, nikakor ne počuti srečno. Dobojevati je morala že mnogo duševnih bojev, o katerih prej ničesar ni slutila.

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

»Gospod!« vzklikne hotelski gost ravnatelju, »pomislite, nočaj sem našel v postelji stenice!«

»Hvala bogu,« odvrne hotelski ravnatelj, »to je gotovo tista stenica, ki smo jo iskali že nad pol leta.«

»Gospod prokurist, ali je res, da ste vi in vaša sestra dvojčka?«

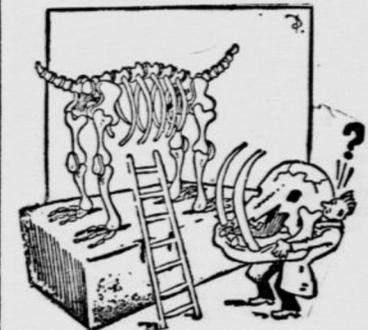
»Bila sva dvojčka, ko sva prišla na svet, danes pa je moja sestra šest let mlajša od mene.«

Mož tega ni hotel razumeti in tedaj je vložila tožbo za ločitev, ker jo je napravil nesrečno. Da bi bila nesreča manjša, je zahtevala veliko odškodnino za duševno grozovitost, ki jo je izvršil nad njo. V Ameriki so takšni procesi mogoči. Mogoče pa je tam tudi to, kar se je zgodilo: da je sodišče namreč zakon ločilo in da je priznalo tožiteljici iz razlogov, ki jih je navedila, visoko odškodnino.

ANEKDOTA

Monakovski slikar Karl Schorm je naslikal veliko platno »Vesoljni potop«, ki je kazalo posebno drastično, kako se vse, kar leze ino gre v smrtni grozi potaplja. Med temi bitji so bili kaj nenavadni in nemogoči živalski nestvorji. Preden je Schorm sliko poslal na razstavo, jo je pokazal slovitemu slikarju Moritzu von Schwindu, ki je dolgo študiral ta nenavadni gomazječ svet in menil končno z vzdihom olajšanja: »Hvala Bogu, da je vsa ta svojat utonila!«

VSAK DAN ENA

Tristo zelenih! Zdaj pa ne vem, kam naj mu nataknem glavo!« (Dansk familie Blad)

MICHEL ZEVACO:

Don Juan

ROMAN.

Mojster Fairéol, premagani Fairéol, se je drhtel in bled vrnil k mizi in brez besede postavil polno mošnjo na vogal. K mošnji je položil srebrnjak za šest liber.

»Mojster«, je rekel don Juan, »ta račun vam vrnem, ko m iprinesete požirek za slovo pred hla vrata. Dotlej pa spravite svojih šest liber, saj ste jih postopno zaslužili!«

Tudi najkrepkejši značaji imajo šibke trenutke. Mojster Fairéol je nekam lakomno pograbil srebrnjak in ga spravil v žep, misleč si:

»Vsaj tega mu vzamem nazaj!«

Cez pičlo uro, ko je tudi Corentin poutil v kuhinji svoj večerjo, don Juan pa razdelil gostilniškemu osebju bogate napitnine, je zajahal konja in gostilničar mu je prinesel požirek za slovo. Don Juan je vrnil mojstru Fairéolu srebrni, pozlačeni kozarec ter mu hkrati stisnil v roko usodni račun. Nato je pomahal zbranim prebivalcem gostilne in odjezdil z Jakominom Corentinom.

V trenutku, ko sta zavijala za vogal, se je Corentin ozrl proti »Vesonskemu stolpu« in zagledal na pragu mojstra Fairéola, ki si je v veliko začudenje svoje služničadi z obema rokama pulil lase.

»Vidiš,« je rekel don Juan, »kako si spet norel za prazen nič. Plačal sem, obilno sem plačal. In gostilničar mi je sam prinesel požirek za slovo. Ti pa imaš sto zlatnikov v sedelnih torbii!«

»Osem in devetdeset, gospod; dva sem vam moral zmenjati, da ste jih razdelili.«

»Že dva? Nu, glej, da boš prihodnjic bolje varčeval z mojim denarjem. Sicer pa, kakor hitro se vrneva v Seviljo, me spomni, da pošljem mojstru Fairéolu v Périgueuxu dve sto zlatnikov.«

XVI

Na veliki cesti

Jezdila sta v korak, s spuščeni vavjeti, da ne bi upehala živali, ki sta se bili pošteno nadirjali. Do Brantoma je bilo še dobršno miljo.

Večterilo se je. Na nebu so se kopičile in podirale grmade razkuštranih oblakov. Decembrske sape so brile čez vresje in v samopasnih vrtincih poplesavale nad suhim perigordskimi planotami, ki so jih rezale strme doline in tu pa tam kak kostanjev gozd ali brezov gozdič, ki je razgrinjal tenčico svojega vejevja po sivem nebu.

Don Juan je bil zamišljen. Jakomin Corentin je blebetal tja v en dan.

»Gospod,« je dejal ta mah, »ali veste, zakaj se drevesa poleti odevajo v listje, pozimi ga pa sipljejo na tla?... Ne veste? Jaz vem, čeprav ne berem knjig kakor vi! Drevesa so bolj prebrisana, nego bi človek mislil, in se čez leto pokrivajo z listjem, da jim solnce ne pripeka na glavo. Pozimi

jih pa zebe v noge, zato si jih odevajo z istim listjem, da jih greje... A še nekaj bi res rad vedel...«

»Nikar me ne dolgočasi. Govori s svojim nosom, če ne moreš držati jezika za zobmi.«

Corentin si je ljubezljivo poškilil na nos, kakor da ga hoče pozdraviti, in nadaljeval:

»Gospod nos, rad bi vedel, zakaj sva prva krenila iz Périgueuxa. Od Sevilje še nisva pustila tiste žlahtne gospodične izpred oči...«

Don Juan se je zdrzil in krivo pogledal Corentina. Ta je spet zabrljal:

»Zakaj sva jo danes pustila zadaj? To vprašam vas, gospod nos. Ali sva se mar odrekla zasledovanj, ki tako in tako ni vredno plemiča? Ali sta nama pogum in stanovitnost ubogega dekleta vendar že segla do srca?«

Don Juan je globoko vzdihnil...

»Odgovorite, brezvestni nos! Ko sva krenila iz Sevilje, sta spremljala hrabro hčer Andaluzije dva služabnika. Ko sva jahala skozi soteske v Sierru Moreni, ste se neko noč sami oddaljili... to pravim vam, gospod nos! Drugi dan je imela gospodična le še enega oprodo. Zakaj?... Zakaj?«

»Corentin!...«

»Molčite, gospod nos! In ko sva prebrdila Bidassoo, ste me neke brezmesčne noči spet pustili samega. Ko sva dospela v Bayonne, je bila žlahtna gospodična sama... Zakaj? Oh! Zakaj je bil najin rapir krvav, tako da sem ga moral celo uro likati, preden se je spet svetil!«

»Pha!« je rekel don Juan. »Koliko besed zaradi bore dveh sunkov z mečem!«

»Z vami govorim, gospod nos, samo z vami! Ne očitam vam tistih dveh sunkov, saj vas poznam, da vsaj v tem oziru niste zmožni zavrtnosti...«

»Verjemi mi, da ne. Boj je bil pošten. Čeprav bi ju bil lahko ubil, sem se vendar zadovoljil s tem, da sem jima onemogočil nadaljnjo potovanje.«

»Molčite, zločinski gospod nos! Neupoštenost tistih sunkov z mečem je ravno v vaši želji, da bi ostala uboga gospodična sama! Na milost in nemilost v vaših rokah!... Nu, slabo se vam je obneslo — to pravim vam, gospod nos!... Trikrat ste jo ogovorili, revico... samo na veliki cesti!... Pa je zadostovalo, da vas je premerila od glave do nog... počasi, takole... še jeze ni blagovolila pokazati... in ste obstali sredi ceste kakor učenček!... O, o, gospod nos! Kako ste se potegnili! Ko ste že tako dovolj dolgi, Bog ve, da res!«

Corentin si je veselo poškilil na konec nosu.

»Joj meni!« je vzdihnil don Juan. »Prav govoriš! Okrutnica se ni usmiliila mojih solz. Vztrajala je v svoji trdovratnosti, da ne vidi ljubezni, ki me ugonablja. 'Oh, Leonora, bi ji bil rekel, da me je hotela poslušati... a poslušala me bo, na mojo dušo! Poslušala me bo, in še kmalu, pa da mi je...«

»Gospod,« mu je segel Corentin v besedo, »poslušala vas bo... zdaj govorim z vami. A kdo ve, ali vam bo verjela.«

Staroradikali in JRZ

Možnost skorajšnje formalne obnove stare Narodne radikalne stranke

Po odhodu predstavnikov balkanskih držav iz Beograda stopa v političnih krogih v ospredje zopet zanimanje za nadaljnji razplet notranjepolitičnega položaja. Mnogo se komentirajo številne konference, ki jih je imel z uglednimi muslimanskimi prvaki iz Bosne minister dr. Kulenović. Med drugimi ga je poselil vrhovni muslimanski cerkveni poglavar reis-ul-ulema Fehim Spaho, ki se zadržal z njim v dolgem razgovoru.

Zivahni so tudi radikali okoli glavnega odbora. V Užicu je govoril njihov prvi podpredsednik Miša Trifunović, ki je dejal, da sta trenutno najbolj važna dogodka v naši notranji politiki: izvajanje sporazuma in pa sistematično zbiranje radikalov in vseh Srbov. Kar se tiče akcije za zbiranje radikalov, je dejal, da so »dobrodošli vsi, ki prihajajo iz naroda. Narodna radikalna stranka ji bo z veseljem sprejela, vendar pa se morajo zavedati, da stojé pod zastavo stare radikalne stranke, ki jo nosi Aca Stanojević.

Kakor je znano, so prijaviteli Aca Stanojević in njegovi prijatelji že lani 25. novembra obnovo svoje stranke. Predložili so vse potrebne dokumente s programom. In pravili stranke ministru notranjih del, kakor je to predpisano po sedanjem zakonu o društvih in zborovanjih. Storili so to zaradi tega, ker se je govorilo, da misli prijavitelj obnovo Narodno radikalne stranke skupina, ki se zbira okoli ministra pravde dr. Laze Markovića. Aca Stanojević do danes še ni prejel odgovora na svojo prijavo. V poučenih beograjskih krogih so zatrjevali, da je obstajala do zadnjih dni namera, preiti molče preko te prijave vse dotle, dokler ne bo objavljen novi društveni zakon, ki bo, kakor se napoveduje, omogočil obnovo vseh starih strank brez prevelikih formalnosti. Ker pa je g. Stanojević v svojih razgovorih s predsednikom vlade g. Cvetkovićem vztrajal pri zahtevi, da se uradno potrdi obnova Narodno radikalne stranke, ni izključeno, da se bo to zgodilo še pred objavo novega društvenega zakona.

Glavno težkočo za obnovo predstavlja problem premoženja stare Narodne radikalne stranke. V glavnem gre za znani beograjski hotel »Pariz«, ki ga s še nezazidanimi parcelami vred cenijo danes na 25 milijonov dinarjev. To premoženje je prenesel s posebno določbo v finančnem zakonu za l. 1937 takratni ministri predsednik dr. Milan Stojadinović na ime Jugoslovenske radikalne zajednice. Prenos so utemeljevali s tem, da Narodne radikalne stranke ni več in da je JRZ njena zakonita naslednica.

Člani glavnega odbora Narodno radikalne stranke pripravljajo letos posebno svečano proslavo Treh jerarhov, ki so tradicionalni patroni te stranke. Proslava bo 12. februarja ter jo bodo poselili tudi predstavniki ostalih opozicijskih strank. Vršila se bo v dvorani »Kolarac« in vlada za njo tem večje zanimanje, ker bo enake proslave organizirala v Beogradu in drugod tudi JRZ, ki si je prav tako privzela Tri jerarhe za svoje patroné.

Predsednik vlade Dragiša Cvetković, ki je po odhodu svojih odličnih gostov ostal večerjati v Nišu, je dopoldne obiskal voditelja radikalne stranke Aca Stanojevića ter imel z njim nad eno uro dolg razgovor. Novinarjem je izjavil, da je povsem naravno, če je z Aco Stanojevićem govoril mnogo o skupnem delu za zbiranje radikalov. Proučila sta vsa glavna vprašanja »in če obstoja dobra volja bo vse dobro urejeno. Razgovore vodim direktno jaz in zato nobena druga izjava o tej zadevi ni zame merodajna.

Kar se tiče položaja v vladi, je g. Cvetković dejal, da so odnosi v njej najkorektnjši, zlasti glede sodelovanja s Hrvatji, kar se more razvideti tudi iz osebnih izjav dr. Mačka. Tudi voljni zakon je bil sprejet soglasno in da v celoti zadovoljil tudi želje opozicije. Ob 18. se je predsednik Cvetković odpeljal nazaj v Beograd.

lani izvoljenih zaupnikov je na leto 1940. Smatrali smo tudi, da je treba še preje spopolniti sedanji zakon o obratnih zaupnikih. Naše stališče pa tokrat ni v celoti smagalo. Pri nas se volitve zaradi nerazumevanja resničnih delavskih potreb in zaradi neupoštevanja dejanskega položaja delno vršijo. Banska uprava je v nekaterih obratih že razpisala volitve. Tam naj naši zaupniki kljub zgoraj navedenemu našemu stališču zastavijo vse svoje sile, da bodo dobili čim več glasov. Tam, kjer volitve še niso razpisane, pa naj naše organizacije vložé plamene prošnje na bansko upravo, naj volitve preloži, odnosno podaljša mandate lani izvoljenih zaupnikov za leto 1940. Letošnje volitve obratnih zaupnikov ne morejo biti nobeno merjenje sil strokovnih pokretov. To bi bilo samo tedaj, če bi se organizacije z vsemi svojimi silami vrgle na delo za čim uspešnejše rezultate svojih skupin.

Pri »Slovenskem delavcu« imajo o pomenu letošnjih volitev obratnih zaupnikov zelo čudne pojme. Seveda pa vse delavstvo dobro ve, da tiči zajec v čisto drugem grmu.

Praznik JRZ

Kakor napoveduje službena »Samouprava«, bodo prihodnji ponedeljek slavile vse krajevne organizacije JRZ po državi praznik Treh jerarhov, patronov radikalov in sedaj tudi JRZ. Proslavo utemeljuje »Samouprava« takole:

»Trije veliki jerarhi (Atanasij, Gligorij Bogoslov in Janez Zlatousti) so pravi skupniki JRZ. Z njihovo proslavo slavi JRZ

tudi vse spostoje in pobornike svojih načel in programa. Kjer koli obstoji organizacija Jugoslovenske radikalne zajednice, se morajo slaviti 12. februarja Trije jerarhi s narodnimi veselnicami, predavanji in konferencami.

Svojevrsen razgovor

»Slovenski delavec«, ki ga ureja bivši župnik v Kamniških Tunjicah in sedanjí upravnik delavske kuhinje v Ljubljani g. Andrej Križman, objavlja članek »Razgovor o polnoči...« Glasilo slovenskega Jugorasa v članku zopet enkrat obtožuje kršćanske socialiste, da so prav za prav samo prikriti komunisti. Članek je pisan v obliki dogovora med duhovnikom in kršćanskim socialistom. Duhovnik odgovarja delavcu med drugim:

»V začetku razgovora ste rekli, da je Vatikan centrala našega gibanja. Ali ima tudi gibanje, ki ga vi zastopate, kako centralo, recimo Moskvo?«

Odgovor kršćanskega socialista: »Ni gibanja brez neke centrale.« (Dobrodušen smeh).

Duhovnik: »Kaj pa rusko-finska vojna? Kršćanski socialist: »Prosim vas, kdo je pa danes za vojno? Finci se vojskujejo, ker bi jih sicer oficirji postreljali.«

Duhovnik je zaključil ves razgovor z vprašanjem: »Ali ste učlanjeni v kateri organizaciji? Ali je smer, ki jo vi zastopate tudi smer organizacije?«

Odgovor je bil: »Organiziran sem v Jugoslovanski strokovni zvezi. O smerih se pa ne govori in ne piše. JSZ se bori za izboljšanje delavskih razmer...«

Beleške

Povratak

predsednika Živkovića

Pred par dnevi se je vrnil v Beograd iz Francije po skoraj enomesečni odsotnosti predsednik Jugoslovenske nacional. stranke Peter Živković. Včeraj se je sestel z drugim podpredsednikom stranke dr. Andjelinovićem in glavnim tajnikom stranke dr. Kramerjem. Razpravljali so o političnem položaju in o bodoči taktiki stranke.

Izjava dr. Mačka

francoskemu listu

»Petit Parisien« objavlja izjavo podpredsednika vlade dr. Mačka, ki jo je dal njegovemu posebnemu dopisniku na balkanski konferenci v Beogradu. Dr. Maček je poudaril, da je dobil sporazum med Hrvatji in Srbi svoj globok pomen v dejstvu, da je realiziral teorijo o popolni enakopravnosti Hrvatov in Srbov, kakor tudi Hrvatov in Srbije. Doslej je sporazum že realiziral del teoretske enakopravnosti. Odvisno je samo od nas in naših sposobnosti, da dobe Hrvatji in Srbi v državi, ki jim pripada v okviru Jugoslovenske države, tako po njihovem številu kakor tudi po kulturni in gospodarski organizaciji.

O jugoslovenski zunanji politiki je dr. Maček dejal, da bo čuvala svojo nevtralnost do skrajnih mej.

Minister dr. Šutej

se je preselil v Zagreb

Finančni minister dr. Šutej, ki je doslej živel in deloval v Sarajevu ter postal voditelj bosanskih Hrvatov, pristave dr. Mačka, se je nedavno preselil s svojo družino v Zagreb. Sarajevskim novinarjem pa je izjavil, da bo tudi v bodoče politično deloval predvsem v Bosni in posebej še v Sarajevu. V Zagreb se je preselil ravno zaradi tega, da bo tam lahko čim bolj zastopal interese onih bosanskih Hrvatov, ki so že priključeni banovini Hrvatski. Končno je še dejal, da bo spomlad obiskal vsa Bosno ter priredil celo vrsto konferenc in shodov HSS v bosanskih krajih.

Dolga pot v učiteljsko službo

še en slovenski učitelj nam poroča iz Južne Srbije, kako se je s tovarišem vračal z božičnih počitnic

Kličvo, 2. februarja. Teško sem se pripravil, da napišem svoje dogodivščine na jugu. Ko sem še hodil v šolo, sem dobival prav iz tega področja najslabše ocene. Ali upam, da tega sestavka ne bo čital preveč terjajoč gospod, z rečim svincnikom. Naj brž pridem k stvari.

Veselo božične počitnice so minile in treba je bilo zopet misliti na jug, kjer je moje domovanje. Da bodo cenjeni bralci (in-ke) sploh vedeli, kje sem iz katerega kraja pišem, naj povem: vas, v katero sem bil postavljen za vzgojitelja naroda, se imenuje Veliko Crsko in je 20 km oddaljena od Kličeva. Marsikdo od vas pa spet ne bo vedel, kje je Kličevo. Svetujem da vzameš res dober zemljevid v roke in boste našli na progí med Skopljem in Ohridom mesto Kličevo, na najboljših zemljevidih, pa boste morda našli tudi Veliko Crsko, morda.

Veliko Crsko je vasica ki šteje 250 duš, z menoj vred 251. Vse hiše so zidane iz kamnjenega krita pa z opeko ali slamo. So zelo skromne, kakor narod sam. Kraj je ubožen. Kamor seže oko, sama golota. Smo pač 1200 m nad morjem. Res pravi planinski letovišćarski kraj, samo da letovišćarji sem ne zahajajo, ker je edina zveza s svetom avto, ki vozi samo enkrat dnevno, če je lepo vreme. Sedaj ne vodi še mesec dni. Zima je res huda. Prav zato sem potreboval od Ljubljane do Kličeva 20 dni. Najbrže bi peš pršel.

S svojimi sotrpinom Tončkom sva se dogovorila, da bova krenila iz Ljubljane 9. januarja ob 9. Točno sva se sešla in gledalci pridružili so se še ostali izvoljenci

Zveza hrvatskih

učiteljskih društev

V nedeljo je bila v Zagrebu skupna likvidacijska skupščina sekcij Jugoslovenskega učiteljskega združenja za primorsko in sasko banovino. Na skupščini so bili delegati iz 78 srezov banovine Hrvatske. Soglasno je bil sprejet sklep, da izstopijo vsi hrvatski učitelji, ki so bili doslej člani Jugoslovenskega učiteljskega združenja, iz te organizacije in ustanovijo novo Zvezo hrvatskih učiteljskih društev. Vse premoženje, ki je bilo last sekcij JUU za sasko in primorsko banovino, prehaja v last Zveze hrvatskih učiteljskih društev. Za predsednika Zveze hrvatskih učiteljskih društev je bil izvoljen Ivan Tomašić, ki je eden najstarejših hrvatskih učiteljev.

Avtonomistična akcija bosanskih muslimanov

Ponedeljkov »Obzor« poroča iz Sarajeva, da je bil tam ustanovljen poseben odbor, ki bo vodil akcijo za avtonomijo Bosne in Hercegovine. Odbor tvorijo po večini večini bosanski muslimani. Za častnega predsednika odbora so izvolili ministra dr. Džafferja Kulenovića, podpredsednika JRZ. Odbor je že pričel z akcijo ter je razposlal vsem muslimanskim organizacijam spomenico, v kateri jih poziva, naj sklicujejo manifestacijska zborovanja za avtonomijo Bosne in Hercegovine.

Slovenski Jugoras

proti obratnim volitvam

»Slovenski delavec«, glasilo slovenskega Jugorasa, objavlja uvodnik o volitvah obratnih zaupnikov. Z volitvami ni nič kaj zadovoljen in če bi bilo po njegovem, bi jih sploh ne bilo treba. Tu utemeljuje takole: »Zveza združenih delavcev (slovenski Jugoras) je stala na stališču, da bi bilo najumestnejše podaljšati mandate lani izvoljenih obratnih zaupnikov tudi za leto 1940. Saj se tudi v banovini Hrvatski ne vrše volitve obratnih zaupnikov in je ban s svojo uredbo kar podaljšal funkcijsko dobo

V ponedeljek zvečer se je vrnila iz Garmisch-Partenkirchena naša smučarska reprezentanca, ki je sodelovala pri tekmah IV. zimsko-sportnega tedna. Dočim smo o plasmaju stafete na 4x10 km že poročali sproti — zasedla je četrto mesto za dvema stafetama Nemčije in Češko-moravsko zaradi smole zadnjega tekača Knifca — smo morali glede uspehov ali neuspehov, ki so naše čakali v nadaljnjih nastopih zaradi otežkočene poročevalske službe počakati na povratek moštva. Vodja g. Vile Bernik nam je dal o nastopih naših v soboto in nedeljo še naslednje kratke podatke:

V sobotnem smuku, kjer je — kakor znano — zmagal Nemeč Jennewein s 4:08,6, je šlo med 75 tekmovalci na start tudi 5 naših, in sicer Praček, Lukanc, Voller, Zvan in Kobljar. Na cilju so zasedli naslednja mesta: Praček s časom 5:17,6 kot 47., Lukanc s časom 5:18,8 kot 48. — bil pa je disqualificiran, ker je izpustil vrata — Voller s časom 5:37 kot 52. in Zvan s časom 5:37,6 kot 53. Kobljar je zlomil smučko in ni prišel na cilj. Omentli je treba, da so vsi naši — čuden je bil ta žreb — startali s samimi visokimi številkami in so imeli seveda zato precej opravka z luknjami po progí.

Za slalom, ki je bil v nedeljo dopoldne, so prireditelji pripustili samo 20 najbolje plasiranih v smuku, med katerimi so bili med samimi Nemci samo trije Italijani. Ostalim gostom so storili to uslugo, da so vsakega najboljšega izmed njih pripustili tudi v to tekmovanje. Tako je šel na slalomsko progo med našimi tudi Praček, ki je s skupnim časom 8:35,9 zasedel 23. mesto. Pred njim je bil Čeh Hromadka, za njim pa vsi ostali, ki so tako rekoč »po milosti« smeli tekmovali tudi v slalomu.

Najbolj zadovoljni pa smo bili z nastopom naših v skokih. Med 49 tekmovalci jih je startalo 5 in so zasedli naslednja mesta: 14. Novšak s skokoma 69. in 73. m in 207,1 točke, 15. Karel Klančnik (70,73), 206,7, 23. Bevc (68,73) 198,9, 32. Jakopič Albin (64,65), 185,9, 43. Florjančič (72,75 p.) 137.

Upoštevati je treba, da sta bila pred Novškom razen 11 odličnih Nemecev samo še dva Čeha Budarek in Cisar, pa tudi Bevc je imel pred seboj razen 5 Nemecev le še dva Čeha. Iz doseženih daljav se vidi, da je bila na startu res elita nemških skakačev in so dosežena mesta naših — posebno Novška in Karla Klančnika — navdne častna. Znani norveški skakač Sørensen, ki je otvoril skakalne tekme s dvema skokoma na 72 in 77 m in dobro pozna razvoj našega skakalnega sporta, je bil navdušen nad napredkom naše skakalne garde.

V splošnem moramo biti z nastopom naših smučarjev na tem težkem mednarodnem tekmovanju zadovoljni kar velja predvsem za skakače in nekaj manj tudi za stafeto.

Naše gostovanje v Nemčiji bo imelo še to ugodno posledico, da bo v prihodnjih tednih prišlo k nam nekaj odličnih nemških tekmovalcev, ki bodo dali našim tekmam na 30 km in v skokih močno mednarodno obeležje.

Po mladinskih dnevih v Planici

Še nekaj beležk našega posebnega poročevalca z II. tekem za mladinsko državno prvenstvo v Planici

Mladinsko smučarsko državno prvenstvo je srečna ideja ljubljanske Ilirije. Morda je baš ta prireditev eden največjih vsakoletnih uspehov našega smučarskega sporta v zadnjem času. Kakor juniorsko plavalno prvenstvo postaja bolj in bolj smučarski praznik, razgiban, živahen in zanimiv bolj, kakor najbolj skrbno organizirano smučarsko veletekmovanje s kopčico svetovnoznanih slavilnih imen. In zdi se mi, da je to mladinsko smučarsko državno prvenstvo zaenkrat vsaj še neločljivo vezano na pojem Planica oz. Rateče. Saj imajo

samo Rateče potrebno primerno serijo skakalnic, rategske proge za tek so kot stvorene za naše mlade in najmlajše tekmovalce, v Planici je inž. Bloudek postavil vzpenjačo, ki prihrani pri slalomu tisto utrudišivo romanje v breg s smučkami na ramah. Samo Rateče premorejo vse to tako rekoč na enem mestu in samo Rateče premorejo sredi vseh teh naprav in prirodnih prednosti gostoljubni dom Ilirije z gospo inženirjevo v kuhinji, ki je tako neumorno skrbelo za telesni blagor naših mladih smučarjev ne samo vse te tri dni,

Vseda sva se na sani in čakala, pa se tu di načakala. Šele ob 4. zjutraj so se začeli nabirati potniki, bila nas je cela karavana. Midva sva se domenila, da greva na smučeh. In to je prišlo ostalim prav. Kaj so naredili z nama? Dobro so naju oborožili in poslali nekoliko naprej, da paziva na volkove. Bila sva res dobro založena s strelivom, ali nekoliko so nama le šil lasje pokonci, kajti domačini so trčili, da se prav gotovo srečamo z volkovi. In midva jih morava opaziti v temi! Nu, vse bi bilo, ko bi bila že kdaj prej videla volka na prostem. Prvič in zadnjič sem ga do slej videl v zoološkem vrtu v Zagrebu. Kakorkoli, le pogumno na pot! To je bila doberk najina najnevarnejša služba. Priluskovala in gledala sva na levo in desno. Soglasno sva ugotovila, da bi za take primere moral biti človek drugače ustvarjen. Take in podobne debate sva imela, dokler nama ni naenkrat zaprlo sapa. Pred nama se pojavi črna pošast, velika kakor pes. Junaško vzvame vsak svojo puško in roki in hočeva streljati. A tisti trenutek je nekdo od sopotnikov posvetil v zver. In nastal je smeh. Pred nami je bežala lisica... Odkrito povedano, kakor naju je bilo prej strah, tako naju je bilo sedaj sram. Brez brige za opazke sva nadaljevala pot. Ker pa je šlo vedno bolj navkreber, je bilo tudi vedno več smega in sani so slabo drsele, tudi konji so se utrudili, zato sva bila poklicana nazaj, da pomagava, skupno s potniki, vleči in potiskati sani in konje. Tako sva vršila kar tri službe naenkrat, čeprav jih ne bi smela.

Ob 10. dopoldne pa sem srečno pridal v Veliko Crsko, kjer sem ob topli peči kmalu zaspal. Zelo rad bi vam poel tudi sliko svojega kraja ali s potovanja toda zaenkrat res ne morem.

Karel Pfunderer

v času, tekmovali, ampak še ves masen praj, ko so se pripravljali na svoj veliki praznik!

Daš je letošnje mladinsko prvenstvo bilo razmeroma določeno na dokaj zgodnji termin, je odziv klubov in tekmovalcev bil zelo velik. Bolj in bolj postaja ta prireditelj popularna v smučarskem svetu in bolj in bolj si pridobiva trdnih tal v vseh smučarskih sredstvih. Dočim je v prvem času bila omejena samo na zgornji gorenski kot, smo letos že videli na startu tudi tekmovalce iz Kranja in okolice (Jezerško, Trčica, pa tudi že odlične tekmovalce iz Celja. Zato nas je tembolj čudilo, da je od ljubljanskih klubov številnejše — prav za prav najštevilnejše — zastopstvo postavilo samo prireditelj. Videli smo še par poedincev iz Sm. k. Ljubljane — pa nič več! Vkljub zgodnemu terminu je na prvenstvu nastopilo 13 klubov, ki so za tekmovanje oddali blizu 250 prijav — saj je sodniški zbor tekmovalja ugotovil nič manj kot 211 startov! — Če tej impozantni številki malo preidemo drobce, bomo predvsem ugotovili silno razveseljivo dejstvo, da nam rastejo nove generacije baš za ono disciplino, v kateri smo že dolgo najšibkejši, za klasično kombinacijo. 6 tekmovalcev v skupini juniorjev, 7 v skupini narščaja in 18 v kategoriji mladine je s uspehom dovršilo prvi del kombinacije — tek in val ti, razen dveh, so tekmovanje dokončali tudi na skakalnic, tako da smo videli v celoti 29 kombinatorcev!

Prvi dan...

Za tek, ki se je vršil prvi dan, so bile razen juniorske 10 km proge, ki je imela kakih 120 m višinske razlike, proge tipično ravninske, vse pa tehnično dokaj težke. Snežne prilike so bile kaj nepovoljne, ker je zapadel nov moker sneg, ki ga je še mehčalo solnce. Vsi pogovori pred pričetkom tekmovalja so se razumljivo sukali okrog maž in maza. Sprito teh velikih skrbi so seveda i tekmovalci i njih svetovalci pozabljali na drugo potrebo in nujnosti. Ta činjenica in pa dejstvo, da so se mnogi morali zadovoljiti z najprimitivnejšo opremo — je pač povzročila, da so se še tik pred ciljem odigravali tisti tragični prizori, ko je n. pr. privozi, ali boljše: pridrasi skozi cilj tekmovalce s potrzanimi vezmi na obeh smučkah, da se je kar dvakrat primerilo, da je skozi cilj prišel tekmovalce na eni smučki, drugo pa prinesel pod pazduho in sneg je bil tudi kriv nesreče tistega malčka, ki se je z debelo »okljoj« snega, ki se mu je leplil na smučke, toliko utrudil, da mu je postalo slabo in ga je na progí kar takega, kakor ga je našel, še s smučkami na nogah, oprtal na rame eden funkcionarjev in ga pritoviral skozi cilj. Vso primitivnost opreme nastopajočih nazorno ilustrirajo besede enega že znanih mladih tekmovalcev, ki se je na startu za tek pojavil s pravimi tekmovalnimi smučkami, na katerih je tudi imel tekmovalne vezí. Nekdo izmed kodli stoječih je pripomnil: »Glejte no, ta ima pa prave tekmovalne smučke!«, nakar se je fantič krepko odrezal: »Saj so izposojene! —

Ko je komisija prvi dan izračunavala rezultate v smučkem teku, je bila pred prvim problemom: v starejši skupini mladine sta dva tekmovalca imela točno enak čas in da je stvar še zanimivejša: bila sta dva tekmovalca, ki sta imela zaporedni številki in ki sta torej prišla v natančno istem časovnem razmahu na cilj, v katerem ju je starter pustil na progo. Še enkrat se je ta slučaj ponovil v B skupini mladine, pozneje v slalomu in pri skokih pa še nekajkrat. Zanimivo vsekakor, ker to baš dokazuje, kako ogroženo so bile borbe in kako enaka je bila kvaliteta tekmovalcev! V vseh teh prvihah so določili boljšeja s pomočjo žrebanja. Še eno neljubo in neprijetno zadevo je moral sodniški zbor opraviti že kar prvi dan: priznati in popraviti svojo zmoto. Pogrešno so namreč dali tretje mesto v teku naraščajnikov članu Ilirije Cvetku, ki je bil, kakor so pozneje ugotovili, šele zadnji, vsi ostali tekmovalci pa se pomaknejo za eno mesto navzgor. (Cvetka je tudi naš list objavil kot tretjega, ker je naš dopisnik podal telefonično poročilo takoj po prvi objavi rezultatov. To našo pomoto s tem popravljamo. — Op. ur.)

Drugi dan...

V teku so prvi dan nastopili tekmovalci šestih klubov, drugi dan pri slalomu pa se je število sodelujočih klubov podvojilo. Kakor so vremenske prilike bile sila neugodne — ves čas je snežilo in ležala je gosta megla — je bila to prireditelj, kakršnih bi si želeli več! Posebno obeležje so tekmovalju v slalomu dali odlični štirje Celjanci, člani SPD.

Proga je bila tehnično dosti težka — saj je na zunaj bila povsem slična »pravemu« slalomu, le seveda krajša je bila in manj strma. Zato pa je tudi bila prizorišče »pravce borbe, prav tako, kadar so na startu »veliki« tekmovalci. Potek tekmovalnja je bil uprav dramatičen in tako silno zanimiv, da so vkljub snegu in megli vsi sicer maloštevilni gledalci vztrajali čisto do konca.

V prvem teku je namreč še kot drugi startal član jeseniškega Gorenskega, že znani Miceil, ki je postavil odličan čas. In tega časa v vsem prvem teku ni noben tekmovalce dosegel, daš so se mu nekateri precej približali. Vrstni red na startu se je v drugem teku obrnil, tako, da so poslednje številke startale sedaj kot prve in obratno. Pa ti gre mali Ilirijan Mulejev Tinček v drugem teku postaviti najboljše čas dneva, za cele tri sekunde boljše, kakor Miceil v prvem teku! Tudi vsi drugi boljše v prizoriščno izboljšujejo svoje čase, vendar je Tinček v obeh tekih skupaj najboljše. Vse seveda napeto čaka, kaj bo z Miceiljem, ki starta sedaj kot zadnji in tako so vsi vztrajali do konca. Čeprav je v prvem teku bil precej boljše, Miceil v drugem teku ne more nadoknaditi naskoka, ki si ga je bil pridobil Mulej. — Kvaliteto tekmovalcev v slalomu lahko vidimo, če vemo, da je med tretjim in četrim n. pr. komaj pet stotink sekunde razlike, med tretjim in petim tri desetinke sekund, med prvim in osim enajst sekund. Da je prvak z gorenskega zleta Stare ščelice, Jeseničan Marjan Mrak, ki je bil v razveznem tečaju v Cortini, šele danes in lanski zmagovalce in juniorski državni prvak Ravnikar šele sedemnaesti! Nad tehničnim znanjem večine tekmovalcev pa niso stremeli samo gledalci, ampak tudi vsi oni, ki so na terenu videli že stare mednarodne tekmovalce!

(Konec jutrl.)

—šič.

MALI OGLASI

CENE MALIM OGLASOM
Po 50 par za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pri-
stojbino Din 3.— za šifro ali dajanje naslovov plačajo oni, ki iščejo
služb. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 12.— Dupisi
in ženitve se zaračunajo po Din 2.— za vsako besedo, Din 3.— davka
za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje
naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.—
Vsi ostali oglasi se zaračunajo po Din 1.— za besedo, Din 3.— davka
za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje
naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 17.—

Službo dobi

Frizerja
ali frizerko
za damsko in moško delo
sprejemno takoj. Ponudbe
na podružnico Jutra v Ce-
lju pod značko »Spretna«.
2603-1

Frizerko
dobro moč, sprejme takoj
večji salon v Ljubljani. —
Naslov v vseh poslovalni-
cah Jutra.
2580-1

Boljša sobarica
ki razume vsa hišna dela,
dobi mesto 1. marca v
Mariboru. Plača dobra,
služba stalna. Ponudbe na
og. odd. Jutra pod šifro
»Boljša sobarica«.
2578-1

Sef kuhar
prevrsten, dobi mesto, sa-
mo prvovrstna moč, več je-
lonov in plačini natakar
dobe mesto v letovišču. Po-
nudbe pošl. takoj na og.
odd. Jutra pod šifro »Samo
prevrstne moči«.
2579-1

Oskrbnika
kateri živi v Beogradu, —
išče za hišo v Beogradu
kot hišnika ali stanovalca,
kateri bi dobil cenejšo sta-
novanje. Ponudbe na: Ho-
tel Milinov, Zagreb.
2574-1

Mlado natakario
prikupno, boljše, brez kav-
cije, sprejme 15. februarja
dobrodoščni buffet kot sa-
mostojno moč. Plača dobra.
Sprejem tudi UČENKO
za trgovino mešanega bla-
ga. Takojšnja predstavitev
pri tvrdki: Franci Anton,
Sv. Lovrenca na Pohorju.
2575-1

Službe išče

Knjigovodja -
bilancist
organizator slovenski, srbo
hrvatski, nemški, francoski,
laški, šče stalne naravnosti.
Ponudbe na og. odd. Jutra
pod »Dolgoletna praksa«.
2587-2

Vajenci (ke)

Učenca
za trgovino, poštenih star-
šev, dobrega računarja —
sprejme trgovina Ernest
Kos, Kozije.
2576-44

Pouk

Angleščino
bi se rad naučil mlad go-
spod. Ponudbe na og. odd.
Jutra pod šifro »Perfektno,
z navedbo cene na uro«.
2593-4

Prodaj

Polenovka
suha in namočena, odlične
kakovosti, vedno v zalogi.
Kovačič, Miklošičeva cesta,
številka 34.
2589-6

Kupim

Prazne sode
vseh velikosti, kupim. Po-
nudbe na og. odd. Jutra
pod »Štev. 20004«.
2588-7

Pohištvo

Kuhinjsko in sobno
pohištvo, oledane ter dru-
go takoj prodam. Monte-
Slapničarjeva 7, dvorišče.
2598-12

Stanovanje

Dvosob. stanovanje
s souporabo kopalnice, od-
dam 1. marca. Cena 550.
Devinska ulica 8.
2590-21

4-sobno stanovanje
komfortno, oddam v vili.
Naslov v vseh poslovalni-
cah Jutra.
2596-21

Enosob. stanovanje
v visokem pritličju, veran-
da, kuhinja in predoba,
oddam v Tavčarjevi ulici
za maj. Naslov v vseh po-
slovalnicah Jutra.
2549-21

Enosob. stanovanje
za dve osebi, oddam —
Smartinska cesta 10.
2599-21

Sobo odda

Solnčno sobico
z dobro domačo hrano od-
dam solidni osebi. Naslov
v vseh poslovalnicah Jutra.
2597-23

Opremljeno sobo
takoj ugodno oddam. Zvo-
narika ul. 11, pritličje.
2592-23

Lokali

Prostorno skladišče
za suho blago v centru
mesta vzajemno takoj ali po-
zneje v najem. Naslov v
vseh poslovalnicah Jutra.
2573-19

Zivali

Črnobela psica
(hrt) se je izgubila. Vrniti
jo proti nagradi: Idriska
ulica 19.
2591-27

Izgubljeno

Dotična
poznana gospa
z očali, ki je 5. t. m. ku-
povala blago v sprejemni
gosposodi v manufakturi Pa-
biani & Jurjovec in pomo-
tomu zamenjala svoj denik
s svilenim temno zelenim,
se pozivila, da istega isto-
tan vrnite, da se izogne ne-
prilikom.
2602-28

Dopisi

»Mlada gospa«
simpatična, nesrečna v za-
konu, želi starejšega situ-
iranega sotrpina. Ponudbe
na podružnico Jutra v Ce-
lju pod »Nesrečna 38«.
2586-24

Zenitve

Gospod
28 let star, trgovsko na-
obražen, iz ugledne pre-
možne rodbine želi znanja
s prav takšno gospodino.
Slika zaželeni. Ponudbe na
og. odd. Jutra pod šifro
»Karakter«.
2581-25

Pridelki

Orehova jedra
primo, kikirike (arachid),
nudi po najuglednejših ce-
nah na drobno in na de-
belo kolonijalna trgovina
Stavre Jovičič, Skopje, —
pošt. pretinac 84.
2595-55

Moderne

kauče
in fotelje nudi solidno
in po nizki ceni
R. RADOVAN
tapetnik
Mestni trg 13

KAMENČKE

»DUBRAVKA ČAJ«
v šolcu, ledvicah in sečnem mehurju topi in
teči njihove bolečine.
Mnogi so že odravili, poskusite se vi. —
1 št. din 30.—
Izdeluje: Kem. farm. laboratorij: lekarnarja
Mrs Ivana Andrijića MOSTAR
R. S. br. 14471 25/V. 1938.

100
uspehov
na
oglas
v
JUTRU

NAZNANJAM, da je tvrdka
Jaš & Lesjak
MARIBOR, Ulica 10. oktobra št. 2
prenehala obstojati.
Cutim pa prijetno dolžnost, zahvaliti se vsem svojim cenj. odjemalcem,
ki so mi skozi moje 19-letno delovanje v velik meri izkazali svoje
zaupanje.
Obenem sporočam cenj. odjemalcem, da bom v kratkem otvoril popolnoma
renovirano, najmoderneje opremljeno trgovino in prosim, da me tudi v
novem podjetju počastijo s svojim dobrotnim zaupanjem.
Kje se bo nova trgovina nahajala, bom še pravočasno sporočil.
MAKS JAŠ

NAJLEPŠE ČTIVO
Ravljen: ZGODBE BREZ GROZE
Klabund: PJOTR - RASPUTIN
Ravljen: ČRNA VOJNA
Thompson: SIVKO
Majerjeva: RUDARSKA BALADA
Broširana knjiga stane 10.— din.
Vežana knjiga stane 15.— din.
ZALOŽBA »CESTA«
LJUBLJANA - KNAFLJEVA UL. 6

MINERALNO olje težko dobivate: Pomagajte sami sebi!
OBNAVLJAJTE RABLJENO MOTORNO OLJE!
»REGENTOL«
aparatus za regeneriranje (obnavljanje) rabljenega olja Vam
nudi ogromne prihranke.
NE FILTRIRANJE — FEMVEČ REGENERIRANJE!
ZA USPEH JAMCIMO!
Zahtevajte ponudbe, prospekte ali predvajanje!
Samoprodaja Dezider Eisler, Beograd, Vojv. Gligora št. 15.
Tel. 41949.

Na Kureščku
Zlobni jeziki trdijo, da grem vsako leto
samo enkrat na smuko. Za predlansko in z
lansko zimo bi stvar še nekako držala. Po-
seбно za lansko, ko sem bil cele tri tedne
kot smučar v Planici Vse tri tedne — en
sam smuk. Tako govore zlobni jeziki. Ima-
jo prav, kajti odmora v postelji zvitih ko-
len, debat in veselih družbi in drugih takih
prostovoljnih in neprostovoljnih prekinitev
smuka ne pripoznam tako da sem smučal
tri tedne skupaj. Tudi letos nameravam ne-
kaj podobnega. Prvič zato, da izostrim svoj
stil (izboljšani vorarberski), drugič pa za-
to, ker je Planica res lepa, ker sem v Il-
iriji dobro spravljen in sploh. Tam mi je tu-
di dana prilika inozemske konverzacije,
tam tudi lahko poznam vse domače manj-
šine in rase. Tam pridem v stik z odličnja-
ki naše prestolnice in smučarskimi »ljavovi«
iz belega mi Zagreba.
Svojo letošnjo smučarsko kariero sem začel
z velikim duševnim bojem. Ah na ples
gradbeniku ali pa naravnost v pernice?
Gradbenemu materialu sicer še nekam za-
upam, sebi pa ne preveč in sem se kar res-
no bal, da me gradbeni ples ne podere.
Odlučil sem se, in zato sem jo čil in spočit
in sploh v najboljši kondiciji mahnil v ne-
deljo zjutraj proti Figovcu. Ker za čaj ni
bilo več časa sem se odločil za malo sli-
vo. Toda Figovčeva Ela mi je sorvirala
na moje smučarske hlače in tako sem
teš č junsko stopil na dvorišče med ar-
mado kakih 50 smučarjev, ki so se kakor jaz
pripravljali na Kurešček. Moj stari prijatelj
Pipenbacher vulgo Pipec je zopet po-
krbel za nekaj kakor on pravi, za dušo

ZAHVALA
Za mnogoštevilne dokaze iskrenega sočutja in iz-
raženega sožalja ob bridki izgubi našega nenadomestljivega
soproga, očeta, dedeka, strica in tasta, gospoda
JOŠKO ŠAVRIČA
POSTNEGA INSPEKTORJA
Izrekamo tem potom vsem najpristicnejšo zahvalo.
Posebno zahvalo smo dolžni gosp. inspektorju šiški za
lepe poslovilne besede, vsem darovalcem prekrasnih
vencov in šopkov ter vsem, ki so blagopojnikova spre-
mili na njegovi zadnji poti. Vsem še enkrat prisrčna
hvala!
Maribor, dne 6. februarja 1940.
Globoko žalujoci ostali

ZAHVALA
Vsem, ki ste na katerikoli način počastili spomin nepozabne pokoj-
nice, gospe
IVANE REBEK roj. AHČIN
zlasti pa vsem, ki ste jo spremili na njivo božjo izrekamo najtoplejšo
zahvalo.
V LJUBLJANI, dne 6. februarja 1940.
Užalobščeni sorodniki

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem sporočamo žalostno vest, da
je naš nad vse ljubljani soprog, oče, stari oče, tast in stric, gospod
JOSIP MEŠIČ
GOSTILNICAR, LESNI TRGOVEC itd.
v ponedeljek, dne 5. februarja 1940 ob 1. uri pop. po dolgi in težki boleznii
v 63. letu starosti mirno zaspal.
Pogreb blagega pokojnika bo v sredo 7. februarja 1940 ob pol 5. uri
popoldne, izpred hiše zalosti v šoštanju na farno pokopališče Sv. Mihaela.
Maša zadušnica se bo brala v četrtek 8. februarja ob 7. uri v farni
cerkvi.
Pokojnika ohranimo v blagem spominu!
V ŠOŠTANJU, dne 5. februarja 1940.
ANTONIJA MEŠIČ, soproga; RUDOLF MEŠIČ, sin; SLAVICA
MEŠIČ, sinaha; RUDI MEŠIČ, vnuk — in ostalo sorodstvo.

Pouk na harmoniki!
Da omogočim pouk tudi drugim, podaljšam svoje bivanje v Ljubljani
in razširim z drugim semestrom svojo šolo poleg pouka posameznikov
— (začetnikov in že uvežbanih) za kromatično harmoniko
(klavirsko in na gumba) tudi na orkestralne vaje. Za igranje v
orkestru se lahko prijavijo vsi zainteresirani, ne glede na to,
kje so jemali pouk. Prijave ob torkih popoldne, ob sredah in
četrtkih popoldne in popoldne v hotelu Metropol.
K sigurnemu uspehu vodi samo ena pot: pouk pri edino priznanem
strokovnjaku, državnem prvaku RUDOLFU PILLH-u.

NAJSLAJŠA in NAJBOLJŠA
krepilna pijača je
BERMET-VINO
ORNINA IZ FRUSKE GORE.
Sremski Karlovec — Gostilničarji nudite
to špeciialiteto svojim gostom. V sodčkih
od 50 l naprej ga razpošilja
B. MARINKOV,
Sremski Karlovec — Fruška gora.

G. Th. Rotman
SAMBO IN PETER
POTUJETA

S hitrostjo plaza se je valil dr. Tol-
stonog po bregu, trgal grmovje in gr-
mičje s seboj in se kakor burja bližal
robu strme stene, pod katero je šu-
mela globoka reka... Joj, prejoj, kaj
je čakalo uboga starca!

prevzeli kar Putnikovi uradniki (tudi urad-
nice so bile vmes, ker pa so bile v hlačah,
jih prištevam kar k močnemu spolu) in mo-
ram že reči, da jim je stvar uspevala, si-
cer pa je serviranje itak začetek in prvi
pogoj za razmah tujskega prometa. Zasedli
smo vso kočico in mislim, da je bila tudi
lastnica gospodinja Stana povsem zadovolj-
na. Vsidrala se je v kuhinji, in od tam ko-
mandirala vsej armadi svojih pomagačev.
Vse je bilo tip-top. Pri črni kavi, metliški
črnini in drugih dobrotah smo presrečali
še to in ono stvar, govorili o poti čez Go-
lo in seveda že vnaprej štel pike, s kate-
rimo bomo med potjo markiral sled zad-
njemu, svojemu angelu varuhu Pipcu. Ka-
že, da se nismo prav dobro odrezali. Ko
smo na lgu počivali po prijetni turi, nam
je rekel, da je sicer opazil med potjo nekaj
prezgodaj prišel poziv: »Kufre gor!«
Naj še mimogrede povem da ni v teku
moje vojaške kariere nobena komanda ta-
ko trenutno vplivala kakor je ta in da sem
videl le malo vojakov, ki bi tako pridno
ubogali, kakor naša smučarska armada s
Kureščka. Vožnja do Ljubljane v Kraljičev-
nem avtobusu je prijetno in mahoma mini-
la. Pesmi, nekaj dobrih dvotipov, smeh in
veselje — Ljubljana.
Vem, kaj vas zanima. Kakšen je bil
snež dober, nekoliko vlažen pršič. Tu in
tam je snež malo zakrpal pod nogami,
vsedal se je Debelo snežna plast se še ni
umirila. Ga je pa toliko, da bo vzdržal za
dolgo časa. Odjuga, ki smo jo pretekli to-
den začutili v Ljubljani, se Kureščka še do-
tahnila ni. Okoli prijaznega doma ki ima
tudi dve spalnici in pa skupno ležišče (vse
skupaj za kakih 25 oseb), je temperatura
precej pod ničlo. Še bo letos lepa smuka na
Kureščku, ki ima vse dol do lga krasne
spuste.
Kam pa prihodnjo nedeljo, sem vprašal
našega vodjo Pipca. Da bomo že o pravem
času zvedeli, je odrezal.
N. P.

Naše gledališče
D R A M A
Sreda, 7.: Profesor Klepec. Red sreda.
Četrtek, 8.: Praznik cvetočih češenj. Pre-
mierski abonma.
Petek, 9. ob 15.: Striček Vanja. Dijaška
predstava. Izven. Globoko znizane ce-
ne od 14 din navzdol.
Sobota, 10.: Na prisojni strani. Red A.

Znani slovenski pisatelj dr. Ferdo Ko-
zak je napisal zabavno komedijo iz ljub-
ljanskega meščanskega okolja »Profesor
Klepec«. Dejanje se vrši na domu detekti-
va Zulaja (Cesar), pri katerem je Klepec
(Gregorin) podnajemnik. Zaplet, ki nastane
vsled najdbe prepovedanih letakov in
profesorjeve nepremišljenosti je zabaven
in vodi k srečnemu razpletu. Razen nave-
denih igra glavno žensko vlogo Nablacka-
nadaleje sodelujejo Gregorin, Cesar, Na-
blocka, Simičeva, Sever in Levartjeva. Re-
žiser Ciril Debevec.

V Klabundovi japonski igri »Praznik
cvetočih češenj« so ustvarili nepozabne li-
ke: Jan v vlogi princa Kwana, Vida Juva-
nova kot Kotaro, Šaričeva v vlogi njene
matere, Gregorin kot učitelj Gosu, Tonani
Marija Vera, nadalje še igrajo Skribišek,
Debevec, Jerman, Plut in Potokar. Reži-
ser Ciril Debevec.

O P E R A
Sreda, 7.: Rusalka. Red četrtek.
Četrtek, 8.: zaprto.
Petek, 9.: zaprto.
Sobota, 10.: Gorenjski slavček. Red B.
Dvočakov »Rusalka« je najpoetičnejša
slovenska opera, polna mehke in nežnih
občutij, ki se preliva tako v pravljicnem
dejanju, kakor tudi v blesteči melodioznem
glasbenem delu. Zgodba sama sicer nima
ostrih dramatičnih konfliktov, je pa kljub
svoji odmaknjenosti v nerealni svet bajke
pristno človeška in prisrčno topla. Naša
letošnja uprizoritev je zabeležila v De-
bevevi režiji in pod stritofovo taktirko
izredno lep sprejem. V glavnih partijah se
zlasti odlikujejo Heybalova, Franci, Lupša
in Kogejeva. Partijo kmečbe bi pri nočoj-
šnji predstavi pela Vidaličeva, dočim sode-
lujejo še Barbičeva, Sladoljev, Rakovec,
Poljanarjeva, Medvečkova in Rupnikova.
Baritonist Boris Popov, ki ga naše občinstvo
že prav dobro pozna in cení, bo v
kratkem gostoval v partiji grofa Lune v
Verdijevem »Trubadurju«. Gost je bil svoj-
časa nekaj časa tudi član naše opere in ga
imamo od tedaj v spominu kot umetnika
visokih kvalitét, zato bo njegov nastop
nedvomno vzbudil obilo pozornosti. Man-
rica bo pel Franci, Leonoro Basičeva, Azu-
ceno Kogejeva. Dirigent dr. Švara.
MARIBORSKO GLEDALIŠČE
Sreda, 7.: zaprto.
Četrtek, 8.: Cigan baron. Premiera. Red